Ч. 175 (14.718). Львів, середа 11. серпня 1937 Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LVIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНЦЬ

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. ІІ. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно . . . . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . 30.00 „
Річно . . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 сот.

Атентат на марш. Ворошилова.

З Москви надійшли такі вістки:

Дня 14. липня ц. р. комісар народньої оборони марш. Ворошилов виїхав з делегацією військових спеціялістів до м. Тули на інспекцію фабрики зброї. Поїзд приїхав в год. 10-ій вечором до Тули. На двірці витала Ворошилова делегація робітників фабрики і представники армії. Підчас розмови марш. Ворошилова з делегаціями впав нагло револьверовий стріл, що зранив Ворошилова в лівий клуб. Після перевязки рани Ворошилова відвезли чергового дня літаком до Москви. Кажуть, що його життю не загрожує небезпека, але від часу випадку Ворошилов стрічається лише з найближчою родиною і кількома вищими урядовцями з комісаріяту народньої оборони. Больше вицький уряд зберігає в цій справі мовчанку. Зате Ґ. П. У. переводить масові арештування між військовою залогою м. Тули і Москви та між робітниками в Тулі. Дотепер не арештували правдивих атентатчиків.

На Україні усувають старшин і політичних комісарів.

Ревізія органів політичної управи червоної армії на Сов. Україні довела до усунення великої кількости старшин і політичних комісарів за „політичну хиткість" або „втримування підозрілих взаємин".

Ці обвинувачення торкаються взаємин з українськими „сепаратистами", яких тепер „усунули" з партійних організацій, головно з комсомолу. В київській і харківській окрузі усунули зі служби 108 старшин і політичних комісарів. 72 дістали нові призначення в сибірській, надволжанській і середно-азійській окрузі.

Дальша чистка в СССР.

Авас повідомляє з Москви, що рада народніх комісарів відкликала із становища заступника комісаря внутрішньої торговлі Хроніна.

ЧИСТКА СЕРЕД НІМЕЦЬКИХ КОМУНІСТІВ НА СИБІРІ.

Совітська влада перевела чистку серед німецьких комуністів на Сибірі закидуючи їм приналежність до фашистівських ідей.

ВИКИНУЛИ 6 НАРОДНІХ КОМІСАРІВ.

„Ле Журналь" повідомляє з Тифлісу, що в абхаській республиці, получеуній адміністраційно з грузинською республикою, усунули зі становищ і признали „ворогами люду" 6 народніх комісарів.

ПОПЕКЛИСЯ НА БОЛЬШЕВИКАХ.

Із Харкова повідомляють: Совітська влада перевела ревізію в клюбі австрійських „шуцбундівців", що після невдалої революти у Відні замешкали в Совітах як політичні еміґранти. Арештовано двох членів управи клюбу і 16 шуцбундівців, занятих у місцевих фабриках. Закидують їм шпигунство в користь чужої держави.

Знову інцидент на Середземнім Морі.

НАЦІОНАЛІСТИ ПРИТРИМАЛИ ФРАНЦУСЬКИЙ КОРАБЕЛЬ.

Авас повідомляє з Казаблянка про події, що трапилися на чердаку великого пасажирського корабля „Маршаль Ліоте", який заплив до Пальми. Французький корабель, який плив з Дакару, віз трьох пасажирів еспанців. Представники нац. влади устійнили підчас провірки листи пасажирів, що пасажирів-еспанців обовязує військова служба та теперішні вимікові закони.

Залога французького пароплава скликала збори, на яких рішила не допустити до висаження на сушу згаданих пасажирів, не зважаючи на доручення команданта корабля і французького консуля Ле Пестера.

Тоді французький корабель окружили еспанські канонірки, які скермували на корабель скорострілі. На чердак увійшло коло 100 вояків, приневолили залогу зібратися по одній боці корабля і відтак почали шукати за пасажирами-еспанцями. Щойно тоді командант військового відділу доручив капітанові виїхати в дальшу дорогу. Залозі загрозили, що прибережні батерії затоплять, на випадок якихнебудь маніфестацій, франц. корабель.

З приводу цього інциденту видали заборону причалювати кораблям до Пальми.

Нові заворушення в Югославії.

У місцевости Бієльіна в банаті Дріна прийшло до кривавих подій підчас церковного свята і ярмарку, на якому зібралося дуже чисельно населення з околиці. З цієї нагоди скористав посол Янїч, який у товаристві кількох священників зорганізував прилюдні збори, не зважаючи на заборону влади уряджувати віча і збори.

Янїч виголосив ворохобну промову. По зборах юрба рушила в напрямі головної вулиці. На заклик поліції розійтися, юрба відповіла камінням і револьверовими стрілами. Одного із жандармів небезпечно ранили каменем. Поліція і жандармерія ужила у власній обороні зброї та поранила дві особи. Одна з них померла в лічниці. По стрілах юрба відступила і поліція привернула в місті спокій.

ДАЙТЕ ДОКАЗ, ЩО ПАМЯТАЄТЕ ПРО ІНВАЛІДІВ У.Г.А.!

Держава, як суддя чи сторона?

Львів, 10. серпня 1937.

На книгарських полицях появилась недавно книжка, яка заторкує кардинальне питання польського державного життя: справи відношення держави до ріжних національних груп державного населення, в першу чергу до польського народу*). Це направду засаднича справа всього державного устрою і всієї державної системи, незалежно від зверхніх устроєвих форм та установ. Бо це не тільки питання національної політики: це передовсім питання, яке обличчя повинен мати ввесь державно-адміністраційний апарат, зокрема вся політична адміністрація.

Книжці проф. Ґурки, відомого з його відважних ревізіоністичних виступів головно у справі „Огнем і Мечем", належиться окрема рецензія: книжка надто поважна і щодо автора і тематики і свого сутнього змісту, щоб казати про неї кількома рядками. На цьому місці згадуємо про неї тільки тому, що її лектура дала товчок до міркувань, особливо актуальних у нинішній порі, в нашій нинішній східно-галицькій дійсности та серед нинішніх теорій, що їх проголошують провідники ОЗН.

Річ у тім, що держава, однородна під національним оглядом, не має того клопоту, який тяжить на державі з сильно мішаним населенням. Колиж відсоток чужонаціонального населення творить більш як одну третину всіх громадян (навіть згідно з офіцільною польською статистикою — 10 міліонів душ!), тоді держава мусить шукати інших шляхів від шляхів отих однородно-національних державних організмів. Це аксіома, — колиж хтось починає державно-адміністраційною тактикою ту аксіому квестіонувати, починається конфлікт, що глибоко врізується в усю устроєву проблематику. Нема для нас ніякого сумніву, що т. з. „устроєвий імпас" Польщі, який від часу смерти марш. Пілсудського витворює атмосферу непевности, сягає своїм корінням саме до незясованої проблеми відношення між державою та національними групами населення. Правда, польська конституція що справу ніби розвязувала, проголошуючи засаду, що „держава є спільним добром усіх громадян". Так само засаду рівности зберігають судові кодекси. А проте факт, що саме в останньому часі керманичі ОЗН проповідують засаду, що польський нарід є господарем у польській державі і що від рішення польського народу залежить ситуація інших народів, що живуть у державних межах, — та засада вказує наглядно, що істнує хаос понять у ділянці взаємного відношення між державою та народом і народами.

Сьогодні належить до моди лаяти старі австрійські порядки та кепкувати собі з гниля-

*) Ольґерд Ґурка: „Naród a Państwo, неко zagadnienie Polskie", Варшава 1937. Вид. Інститут „Біблiотека Польська", 8°. стор. 370.

вих ніг австро-угорської монархії. Але чейже мусіли бути якісь поважні причини, чому саме такий неприродний зліпок ріжних народів, ба навіть національних відломків, перетривав від Бабенберґів з X- століття до 1918. р., надуваючись постепенно до розмірів величезної держави з 676.000 кв. км., і чому династія Габсбурґів утримувалась на престолі від XIII. до XX. століття! Господарська спільнота наддунайських держав і зручна династична політика і намордницький абсолютизм (навіть з „освіченими" часами Марії Тереси та Йосифа II.) аж до половини XIX. в. — це все безумовно були поважні чинники, які той державний твір тримали вкупі. Але найповажнішим чинником була таки система державної адміністрації, яка спіралася на засаді, що **серед суперництва ріжних національностей державна адміністрація мусить зберігати зверхницький характер.** Знаємо, що та засада вироджувалась у штучній грі, яка перейшла до історії під назвою „діли і пануй", але знаємо також, що та засада **надзверхности і немов судейсько-арбітрального характеру** давала державі силу та звязувала з державою, з державним апаратом, увесь ріжнонаціональний конґльомерат, кажучи кожному народові вбачати у державній адміністрації, у цісарі, у центральному віденському уряді, сяк-так обєктивного суддю.

Сьогодні в Польщі маємо ту ситуацію, що ріжні народи ведуть господарсько-культурну **суперницьку боротьбу** та борються за впливи на державне законодавство. Істнують цілі смуги державної території, на яких іде боротьба за їх національний характер, не стільки навіть етнічний, як культурний. Серед ріжнонаціонального населення істнують навіть ідеольогічні течії, з цілим вахлярем теорій: від толєрантности до нетерпимости, від лібералізму до реакційности, від демократії до диктаторських тенденцій. Останні події доказали проречисто, що це не тільки боротьба між поляками й українцями, але й унутрі польського громадянства, і що така сама боротьба ведеться зрештою — з ріжним відхиленням щодо своєї динаміки у всіх інших національних колективах Польщі. Очевидно, істнують у державі землі, на яких міжнаціональна боротьба є особливо палка, завзята, інколи неперебірчива у засобах, і — що найважніше — **майже неминуча, бо льогічна: вона випливає з розвоєвих тенденцій тих народів, що живуть поруч себе і взаємно помішані, випливає з національних амбіцій та аспірацій, які істнують тисячу літ.**

У цій ситуації держава має два шляхи: або ставати явно і славно по стороні одної національної групи громадян, законами та їх реалізацією фаворитувати ту національність і таким робом перетворюватись **у сторону**, яка бореться з іншими національними групами, — або ставати на зверхницьку позицію того **арбітрального чинника**, що нормує міжнаціональні відносини, даючи справедливо кожній стороні, що їй по праву належиться. Засада, що один нарід є господарем держави, штовхає державу на шлях, на якому держава мусить перемінитися в одну зі сторін, що перебувають у взаємній перманентній боротьбі. Бо чейже така засада вимагає — у послідовній реалізації — стороннячого підходу всього державно-адміністраційного апарату та анґажування його тільки для упривілейованої частини громадян. Щож тоді мають діяти національні ґрупи, які є свідомі, що по стороні їх **національних** противників стоїть також **державний** апарат?! Очевидно, такий стан був би неможливий.

Був би, — бо формально — як згадано вище — державна конституція та засади виміру справедливости стоять ще на становищі рівности громадян, — отже в консеквенції — і **рівности національних збірнот отих громадян.** Колиж практика цю засаду викривлює, то вона дає нам право, а то й обовязок — кликати до відвороту з фальшивих шляхів. **Населення хоче бачити у представників державної адміністрації не сторону, а надрядний чинник.** Тому не можемо погодитися, щоб нпр. староста чи воєвода брав безпосередню активну ролю у засновуванні польських „людових домів", щоб авторитет свого становища кидав на терезки нпр. збірки грошей серед громадян на будову польських культурних станиць на території, де польське населення творить навіть меншість, і щоб тої самої поведінки той сам представник держави не стосував супроти українських установ, українських станиць. Поняття „нація" та „держава" сьогодні вже такі зріжничковані, що не можна їх переплутувати і треба ясно витичити межу, де кінчаються патріотичні обовязки кожного члена кожної нації та де починається обовязок з титулу державної справедливости, з титулу державного розуму.

І тому ми мусимо боротися з такими представниками краєвої адміністрації, які своїми ділами кажуть добачувати в них представників не держави, тільки **одної польської національности.** І тому теж треба мерщій зясувати ті засадничі проблєми, які завжди ще в Польщі незясовані та вносять хаос у саму дефініцію модерної ріжнонаціональної держави. Від систематизації цих теоретичних питань залежить також вся життєва державна практика. Серед хаосу ідей і теорій мусить і практика доводити до хаосу відносин. **ік.**

Методи совітських процесів.

З орґану світового протибольшевицького руху „Контракомінтерн" за серпень ц. р. передруковуємо в перекладі цікаву статтю, що розяснює страшні методи підготови совітських показових процесів.

В американському часописі „The Readers. digest" помістив редактор „Юнайтед Прес" у Москві Евген Ліонс статтю, що передає довголітні обсервації та висновки автора у справі показових процесів у СССР. Автор пише:

Московські показові процеси є нічим іншим, лише засобом політичної пропаґанди. Вина підсудних устійнена заздалегідь ще заки почалося переслухання. Головною метою зізнань і процесу — показати їх публиці в можливо драматичній формі. Цілий процес є добре вистудійованим театром, в якому кожний дістає відповідну ролю. Щоби все годилося, переводиться строгий вибір, заки сцена переміняється на трибунал. Насувається питання, чому совітські підсудні все роблять згідно з актом обвинувачення і поводяться так, як цього бажає собі уряд. Це можна зрозуміти, якщо візьметься під увагу, що підсудні сидять здебільша місяцями, а часто роками у вязниці, заки доходить до переслухання. Жорстокі методи слідства ломлять їх мораль та силу спротиву. Ці методи довело ҐПУ. до вершка рафінованости. Я знаю випадки — пише автор — коли катували дітей підсудних перед їх очима, щоби так вимогти признання від батька. Не менше звичайним є система заручників. Совітське законодавство виразно постановляє, що батьки дезертирів будуть карані за спротив своїх своїх дітей. Відомий російський автор, який уже мав досить совітського раю, виїхав

Ф. АЛЯХНОВІЧ. 33

7 літ на Соловках.

А голод з кожним роком ставав чимраз більший. Коли в перших роках мого вязнення годували нас сочевицею, гречаною кашею, бульбою, іноді варили юшку на мясі, то тепер бульба стала чимраз рідша, про горох, гречану кашу і сочевицю слід застиг, залишилася тільки сушена риба т. зв. „тараня", якою кормили нас на сніданок і на обід. Варили з тієї риби юшку, підправлену трохи просом, або зі соленими помідорами, дуже рідко з бульбою.

Одні крали, щоб мати на горілку й на гру в карти, інші крали, щоб не вмерти з виснаження. Ті, що не крали, порпались по смітниках, де збирали головки з селедців, остя з тієї „тарані" і варили юшку, додаючи кропиви. Нічого дивного, що негайно по зліквідуванні пятнистого тифу, почалася пошесть черевного тифу й дезентерії. Крім того серед молоді ширилася чахотка, інші недужали на шкорбут, або на боляки. Коти щезли в таборі, їх зїли. Коли вихуджена сука, що пленталася по таборі, шукаючи по смітниках разом із вязнями поживи, одного разу привела щенят, всі щенята опинилися небавом у казанах виголоднілих вязнів.

У таборових харчевих крамничках рідко появляються харчеві продукти. Іноді розійдеться вістка, що до крамнички привезли бочівку якихсь скваснілих повил. Негайно твориться під крамничкою черга і небавом все порозпродують. Іноді появиться бочка напів зогнилих оселедців, які теж мають охочих покупців. Зате хліб видають докладними пайками і в торговлі його нема.

Артикулами, що їх ніколи в крамниці не бракує і яких можна купувати в довільній скількості є: порошок до зубів, помадка до уст, пудер, кармін та інші косметичні продукти. І вони мають покупців-жінок, що шмінкою хочуть підкреслити свої примани.

Цікавий вигляд такої „кокетки" у викривлених, повстяних чоботях, у каторжницьких сірих „кафтанах", із погрубілими від важкої фізичної праці руками, з накармінованими устами та з очима підчерненими олівцем.

Продажу кольонської води заборонили, бо цей артикул дешевший від перепачковуваної моряками горілки монопольної, служив вязням як алькогольний напиток.

КІЕМІ.

НА ВЕҐЕРАКШІ.

Одного осіннього вечора, коли я клався на відпочинок, вбіг до моєї келії комендант:

— Збирайся з річами! Швидше!

Я збаранів. Куди?

Відвели мене до пристані. Посадили на корабель і я поплив на сушу.

По шестилітній вязниці не поводились уже зі мною, як із небезпечним вязнем, значить таким, який буде намагатися втікати, тому признали мій побут на суходолі можливим. Бо з острову неможливо втекти. На суші трапляються випадки щасливої втечі.

Завезли мене до Кіемі, малого містечка віддаленого 10 км. від берегу Білого Моря. За містом, окружені колючим дротом стоять деревляні бараки, де мешкають вязні. Те прокляте місце має назву „Веґеракші", що імовірно в карельській мові означає: шлях чарівниць.

Частина підприємств, що їх обслуговують вязні, приміщена на терені обведенім колючим дротом. Це електрівня, друкарня, гарбарня, фабрика забавок.

Інші підприємства лежать поза колючими дротами, а саме столярські і кравецькі варстати та канцелярії, що обслуговують соловецькі табори.

Вязні, що працюють поза колючими дротами, дістають перепустки на право виходу до міста. Одначе звязків із постійними мешканцями Кіемі не мають ніякого, бо такі звязки виставляли б одну і другу сторону на неприємні наслідки.

В нечисленних крамничках, які є в місті, так само нема харчевих продуктів, як і в таборових крамничках. На тамошнім ринку можна запримітити тільки два роди харчів: молоко по 3 рублі пляшка ($^1/_2$ літри) та іноді чорний хліб по 6—8 рублів за один кґ.

Прохарчовання вязнів на Веґеракші таке саме, як на Соловках, значить солена риба та юшка з риби. Тому теж плентаються виголоднілі постатті по березі ріки, шукаючи харчевих відпадків, бо всі відпадки та сміття звалюють там на беріг ріки.

Мешканеві умовини на Веґеракші куди гірші, як на Соловках. У деревляних заболочених бараках на двох рядах прич приміщені вязні. Нема мови навіть про те, щоб мати якусь поличку над головою для власного вжитку — так тісно. Всі свої причандали разом із начинням на їду, приміщені на долішніх причах, тримають у куферках під причами. Мешканці горішніх прич мусять цілий свій „маєток" тримати при собі під головою.

Крадежі так само на деннім порядку, як і на соловецькім острові.

Нагінка до праці відбувається на підставі принятої в СССР системи „ударничества і соревнования" (наступу й суперництва). Всі зголошуються як „ударники", всі суперничають зі собою у виконані праці понад приписану мірку, бо в іншому випадку не дістануть права на купно харчевих продуктів, які час-до-часу появляються у крамничці. **(Продовження буде).**

за кордон. Його старенького батька кинули до вязниці, щоби мати спосіб натиску і приневолити сина до повороту. Багато з того, що говориться на показових процесах, слід осудити, бо до неправдивого та неумотивованого перебирання вини доходить тому, щоби близьких свояків та знайомих охоронити перед подібним пеклом. Зпоміж 100 випадків політичних процесів у Росії ГПУ ліквідує 99 процесів при замкнених дверях. Один зпоміж них роздувається до державної афери при допомозі преси, радіо та масових віч та, подібного істеричного крику. Число середновічних і пропащих „ізоляційних та концентраційних таборів" зі сотнями тисяч так званих політичних вязнів сягає легіону. За шість років своєї репортерської діяльности був я присутним більше ніж на одному такому процесі. Висліди моїх обсервацій дадуться схопити в такі речення: 1) Кожне подібне видовище є точно контрольоване та дириговане згори. Процеси з „гнівом народу" та подібними додатками не мають взагалі що робити. Про це дбає виключно совітський уряд, до якого належить теж рішення відповідне до хвилини — чи якийсь гурт людей буде розстріляних, „признання" яких щойно опісля оголошують або роблять навпаки. 2) Доказ вини підсудного не є головною метою процесу. „Смерть зрадникам" розлягається вже від початку слідства і цього домагання не зможуть змінити факти, призбирані підчас слідства. 3) Перед судом стають лише дбайливо вибрані зпоміж сотень вибраних вязнів. Дещо з незрозумілих таємниць божевільного самообвинувачення не є вже тайною, якщо візьметься ці обставини під увагу. Перед явне обвинувачення приходять лише ті, які в перехресному вогні тортур зовсім зломані та представляють собою безвольні обєкти. Впертість та сила спротиву творять перешкоди, щоб їх носіїв ставити прилюдно перед публику. Щоб лише деякі приміри навести, слід пригадати шахтинський процес, в якому 51 обвинувачених засіло прилюдно на лаві підсудних, хоч число арештованих було куди більше. 4) **Головним доказом в усіх показових процесах є „признання" і самообвинувачення та взаїмне** обвинувачення підсудних. Ні в одному процесі нема ні тіни доказу з неособових документів. 5) Нема найменшої спроби боронити підсудних або взяти їх в оборону. Американський слідчий суддя — навіть якби був пересічним — зумів би роздерти цілу плетінку брехні так званих доказів. У процесі Рамсіна були нпр. дві особи, яким закидували участь в атентаті, які померли швидше, заки взагалі був плянований подібний атентат. Інший знову запевняв, що співпрацював в Англії з Т. Е. Льоренсом, хоч можна було виказати, що Льоренс взагалі не стримувався в Англії. Одначе судді і преса зовсім не журилися такими „недотягненнями". 6) Вкінці що діється дійсно з присудами, залишається нерозясненою тайною. Совітський режім не видає тіла страченого родині і так після жаху смертного присуду залишається садистичним червоним можновладцям можливість переслідувати та мучити своякік сумнівом, чи засуджений ще живе чи вже страчений.

Ця стаття обєктивного обсерватора освітлює методи цих таємних процесів.

✝ ОЛЕКСАНДРА З ЛЕПКИХ ЛЕПКОВА.

В останній хвилині дійшла до нашої Редакції сумна вістка, що у Кракові вмерла 9-го ц. м. дружина нашого відомого письменника Богдана Лепкого, Олександра, в 60 році життя. Похорон покійної відбудеться 11. ц. м. в год. 18. у Кракові.

Покійна нездужала від довшого часу і після тяжкої операції перебувала в санаторії. Її недуга відбилася теж і на здоровлі нашого письменника, який переживав глибоко усі етапи недуги своєї дружини.

Наша Редакція складає йому в його горі вислови глибокого спочування.

—o—

Відхилена конфіската.

Городське староство у Львові сконфіскувало дня 11. червня ц. р. „Діло" за передову статтю д-ра Степана Барана п. н. „Неоправдана тактика", бо доглянуло знамена проступку зі ст. 127 к. к. у змісті цієї статті у двох уступах від слів: „Тільки тоді, коли"... до слів „розвою громадянського життя" і від слів: „У світлі такого стану"... до слів „годі назвати". Суд окружний Виділ VI. карний у Львові у складі: віцепрезидент **окружного суду** Л. Маліцький та судді окружного суду: Й. Нементовський і д-р Й. Льокер, розглянув на неявнім засіданні 16. червня ц. р. внесок прокуратора окружного суду з 15. червня ц. р. (до ч. VI. I. Пр. 128/37) у справі затвердження згаданої конфіскати „Діла" і **рішив не прихилитись до внеску та доконану конфіскату відхилити.** В мотивах окружний суд подав, що у змісті згаданих уступів не доглянув знамен якогонебудь каригідного вчинку, зокрема проступку зі ст. 127 к. к.

Тому передруковуємо нині початок згаданої статті з підкресленням тих двох уступів, що їх городське староство було сконфіскувало.

НЕОПРАВДАНА ТАКТИКА.

Львів, 11. червня 1937.

На вступі свого урядування перед кількома тижнями львівський воєвода п. Білик запрохав до себе представників львівської преси, щоб навязати з нею ближчі особисті взаємини та доінформуватися безпосередньо про її побажання, як виразника громадянської думки. Від української преси був її речником ред. І. Кедрин, що зясував новоіменованому воєводі становище української преси у Львові з побажаннями під адресою уряду строгої річевости

Причини невдатного наступу червоних під Мадридом.

ҐЕН. МІЯХА ПІШОВ У ДУБИНУ

ПАРИЖ, П. А. Т. „Ле Журналь" подає жмінку цікавих інформацій про останній наступ червоних військ під Мадридом. Теперішній спокій під Мадридом є наслідком невдачі підчас останнього наступу на Брунетте. Наступ самовільно вирішив командант центрального відтинку мадридського фронту ґен. Лістер, який хотів своїм наступом зробити диверсію і врятувати Сантандер перед упадком. Цей наступ по перших перемогах скінчився погромом червоних, що мали 20.000 убитих. Після цього погрому валенсійський уряд зажадав вияснень від ґен. Міяха і вислав його на фронт Теруель. Начальну команду на мадридському відтинку обняв полк. Ортеґа, який з початком війни був сержантом та є теслею.

Ліґа Націй припечатає долю Абисинії.

„Дейлі Телеґраф" довідується, що Англія й Франція згідно висловили бажання, щоб Ліґа Націй на свойому засіданні в вересні винесла постанову, що ні неґус, ні його представники не можуть репрезентувати Абисинії в Женеві.

Наведена постанова не зобовяже всіх урядів визнати завоювання Абисинії Італією, але залишить кожній державі вільну руку в тій справі.

Англія і Франція — пише „Дейлі Телеґраф" — хочуть навязати переговори з Італією у справі ситуації в Етіопії й у справі границь того краю.

П. ШОТТЕ.

Забуте імя.

У гарній готелевій кімнаті, де висіли англійські дереворити та стояли барокові меблі, лежала молода жінка і читала. Була це баронова Шардон-Вінсльо, відома ще три роки тому як Франсіна Гаррос, славна кольоратурова співачка париської „Опера Комік". Її чоловік саме попрощав її чемним поклоном; вона читала ще десять хвилин книжку, глянула ще раз на кімнату і заснула.

Коли вона прокинулася від якогось шелесту і поглянула на осяєний щит свого годинника на нічному столику, було пів до другої вночі. Отже спала вже кілька годин. Вона хотіла перевернути свою подушку на другий бік — холодніший, коли нараз побачила у світлі, яке падало з вулиці, якогось чоловіка, що нишпорив щось при її куфрі. У першій хвилині острах стиснув її за горло і вона вся здрігнулася, але вже за хвилину — аж сама здивувалася — могла зовсім спокійно думати над ситуацією.

Перша її думка була покликати Шарля з другої кімнати, друга: — ні, це неможливо, бо цей чужинець має в руках бравнінґ. Баронова вже пробувала піднести руку хоч ця рука тремтіла до електричного ґудзика над ліжком, де висів напис „кімнатний кельнер", але завагалася. Готелевий злодій саме тоді був витягнув із кишені електричну лямпочку і освічував нею середину куфра. У світлі цієї лямпочки баронова мала враження, що пізнає його. Ледви примітно порушившися в ліжку витріщила очі на цього незнайомого. На його обличчя раз-у-раз падав промінь світла з вулиці та з ліхтарні. Ні, не було сумніву — це був „він"!

За тих десять, ні одинацять років він постарівся на яких двацять років: його гладке чорне волосся посіріло на скранях, вуси майже не змінились над гостро зарисованими устами, що мали в обі щось жіночого. Так це був він, в якому вона девятьнацятьлітня вперше у свому житті закохалася як субретка одного театрику в Марсель... Кохалася в ньому цілий місяць саме тоді, коли ставила свої перші кроки на сцені, заки почалася її тяжка боротьба за право найти доступ до вищого товариства. Він звався Кльод і теж виступав у маленькому театрі на передмістю, де грав маленькі ролі. Називав він себе Кльод Шамбері, хоч звався Кльод Діпон, зовсім звичайненький Діпон. Цікаво як він зве себе тепер той готелевий щур? Ах, правда: вже тоді він був дуже непевною постаттю, може саме тому всі ці дівчатка з „Театру де ля Лібель" так пропадали за ним. Він пив багато, чудово по-циганському грав на скрипці, вмів показувати штуки з картами і рисувати карикатури. Ах, як вона була тоді горда, що цей Дон Жуан, пан Діпон вибрав саме її, ще й наймолодшу!

Тяглося це місяць, може менше... директор Лізар зробив з нею ґенеральний іспит і заанґажував її до париського театру. Вона була майже рада, що мусіла виїхати, бо „герой жінок" почав був уже поводитися з нею не дуже чемно, не дуже ніжно. А проте без огляду на все те, що прийшло пізніше: без огляду на оплески, рекляму, успіхи, славу — вона не забула його обличчя з іскристими очима, не забула його уст... того самого Кльода, що перешукував тепер куфер баронової Шардон-Вінсльо. Цей ланцюг її думок, наче котва корабля підчас бурі обірвався за які дві хвилини. Молода жінка глибоко зідхнула і сказала впівголос: „Кльод Діпон!" Мужчина підскочив нервово, якби хтось устромив йому ніж у плечі. За його порухом упала на підлогу книжка, яку він зачіпив. Франсіна надслухує хвилину, чи не ворушиться хтось у сусідній кімнаті і говорить далі вся бліда: „Кльоде Діпон! званий Шамбері, моя рука дотикається електричного дзвінка і я можу в кожній хвилині збудити готелеву службу. Покладіть, будь ласка, мою касету назад до куфра. Вона віддихає ще раз глибоко і чує, як кров напливає її до голови.

— Я не можу бачити вас, пані — говорить мужчина таким голосом, якби гарматній вистріл пробудив його зі сну — і не можу зрозуміти, звідки ви мене можете знати.

Він кидає синю шовкову касету до куфра і дивиться на Франсіну. Бачить, що її руки тремтять.

— Мушу вам щиро признатися — каже він — що я вперше у свому житті не доріс до ролі, якої піднявся.

— Я теж ні — відповіла йому Франсіна, перехиливши головку з ясним волоссям у бік сусідніх дверей. Їй здавалося, що звідти йде якийсь шелест. Якби так тепер увійшов Шарль то булаб страшна сцена... він такий заздрісний! Вона сама собі дивується, що досі не прийшло їй у голову подумати про це.

— Так — говорить вона — я теж почуваюся дуже незручно в такій ситуації, але електричний дзвінок зможе негайно вияснити.

Тоді незнайомий гість спрямовує свою електричну лямпу на її обличчя. Він заплющує здивований очі, його чоло нервово морщиться і він каже:

— Тепер уже знаю! Маргеріта! з театру де ля Лібель у Марсейлі... але не розумію нічого...

в трактуванні преси і ліберальнішої поведінки урядових цензурних установ. **Тільки тоді, коли на пресу не будуть падати невиправдані законно і річево репресії, зможе вона сповнити своє завдання і бути справді одним з найважніших чинників та регуляторів здорового і правильного розвою громадянського життя.**

Від цієї конференції минуло ледви кілька тижнів. Було їх доволі, щоб ствердити, що не сповнилися ні побажання та сподівання. Часті білі місця саме в останніх часах на сторінках української львівської преси є пророчистим доказом, що у відносинах до неї урядових цензурних чинників нішо не поправилося — хіба навпаки. І це діється в хвилині найбільше розбриканих протиукраїнських герців польської преси, що вигаданими небезпеками якогось нового страшного українського наїзду на польські позиції цькує явно і славно, без ніяких перепон, польське громадянство до скріпленого походу проти нас.

Особливо дуже важко серед сучасних відносин обговорювати на сторінках преси, і то в чисто річевий спосіб та у пристойній формі, деякі ходи, недотягнення чи перетягнення льокальної державної адміністрації, які відчуває так болюче українське громадянство й українські установи. **У світлі такого стану стає смішною сама назва „нормалізація", бо теперішніх відносин по двох роках щирої, але даремної спроби українських рішальних кол і великої більшости самого українського громадянства чейже нормальними годі назвати.**

——о——

Всепросвітянський зїзд в Ужгороді.

Дня 14. липня 1937 Головний Виділ Т-ва „Просвіта" в Ужгороді разом з заступниками інших народовецьких організацій відбув нараду в справі скликання **всепросвітянського зїзду** й одноголосно ухвалив скликати той зїзд до Ужгороду в **днях 25.—28. вересня 1937.**

До зїздового комітету ввійшли: др. Юлій Бращайко, о. Августин Волошин, о. д-р Василь Гаджеґа, б. кр. посол Федір Ревай, посол до парляменту Юлій Ревай, Ірина Невицька, Йолана Агієва, Франц Агій, Іван Вереш, Олександер Гириц, проф. інж. Василь Грабар, Стефан Клочурак, Юрій Лацанич, Дмитро Німчук, Юрій Перевузняк, суддя Микола Рішко, письм. Іван Роман, Василь Сверeняк, Юрій Сопко, д-р Данило Стахура, Мирон Цимбрила, Іван Чобан і Павло Яцко.

Зїзд має за ціль — **показати:** а) велич і красу української культури, б) здобутки дотеперішньої праці для добра українського населення Закарпаття, в) розвиток і силу народовецької ідеї; **запротестувати:** а) проти денаціоналізаційних намірів і заряджень, б) проти заводжування російської викладової мови в нашім шкільництві, в) проти мовного хаосу в наших урядах і школах; **домагатися:** а) повного признання прав і повного пошанування нашої, української мови й культури у всіх школах та урядах і взагалі в публичному житті Закарпатської України, як також і на заселеній нашим народом території, яка приналежить тимчасово до Словаччини.

Зїзд забере слово у всіх пекучих соціяльних, економічних і культурних справах нашого краю і нашого народу в Чехословаччині.

Зїзд намітить шляхи для дальшої успішної просвітянської і всієї народовецької праці на Закарпатті.

У китайському казані кипить.

Китайці поділилися у звязку з приїздом амбасадора Каваґое на два табори. Один — вірить, що з японцями можна буде порозумітися, другі — підозрівають, що переговори мають одну мету, а саме, грати на проволоку, щоб за той час японці змогли стягнути до Півн. Китаю великі військові сили. Ця остання теза мабуть правдива. Японці справді присилають щораз то більші військові частини. Вчора до Пекіну ввійшла японська армія. Командант японських військ у Пекіні заповів рішучу розправу зі збройними китайськими відділами.

Вступаючі до Пекіну японські війська витали лише японці, бо всі китайці залишилися в домах.

ЗАГОСТРЕНА СИТУАЦІЯ.

Ситуація в Півн. Китаю загострилась. Китайці безупину концентрують військові частини. Японський міністр війни Сугіяма заявив, що коли Китай не перестане стягати військо до північних провінцій, то період переговорів слід буде вважати закінченим.

Передбачують, що дійде до зудару на залізничім шляху Пекін—Ганкоу.

ХОТІЛИ ЗАВЕСТИ ЦЕНЗУРУ ЧУЖИНЕЦЬКИХ ЛИСТІВ.

Японська влада в Тієн-Тсіні хотіла впровадити військову цензуру на пошті. Цьому проектові дипльоматичний корпус рішуче спротивився.

Проектовані відвідини чотирох американських военних кораблів у японських пристанях тепер відкликано. Кажуть, що ті кораблі випливуть на китайські води й там берегтимуть цілости американських інтересів.

——о——

Я маю дуже добру память... Це такі давні часи!

І майже шепотом додає:

— Тоді ще можна було бути чесним чоловіком.

Франсіна подумала одним словом „бідолаха!" але відповіла у зовсім іншому тоні:

— Пане Дірон! тільки без сентиментальних сцен! Прошу вас покласти на стіл те, що ви сховали раніше до лівої кишені і знайте, що я не називаюся Маргеріта!

Злодій справді витягає щось із лівої кишені і кладе на крісло діядем. При цьому зідхає:

— Не Маргеріта? Але факт, що це було в Марсейлі... Це був тоді мій перший театральний виступ. Пізніше я перейшов до варієте, де показував штуки з картами... Я пробував робити те саме з картами і приватно, але не вдалося. Перші два місяці у вязниці були дуже прикрі.

Франсіна думає: „Його голос той самий, такий самий мужеський і привабливий", — але відповідає енергійно:

— Це все мене не цікавить. Я дзвоню...

Злодій підходить ближче на два кроки:

— Пані не робіть цього, благаю вас... Я пропащий чоловік, картограй, злодій, але тоді, як ми знались я ще-не був таким. Ви стали жінкою одного з найбагатіших і найповажніших достойників, я став злочинцем... Чи не могло було статися так, що я міг піти щораз вище, а ви через мене могли падати щораз нижче...?

Франсіна опускає руку, щось защеміло в її серці. Вона почула, як двері із сусідньої кімнати відчинилися, злодій не має часу вийти. Якась рука дотикається ґудзика від електрики і до кімнати входить барон у піжамі.

— Франсіно, що тут діється?

Кинув погляд на самоцвіти, які лежали на кріслі.

— Готелевий щур тут, у нас? Треба буде...

Франсіна вміє заволодіти собою і з усмішкою перебиває йому:

— Уяви собі Шарль, що цей пан помилився щодо числа кімнати, ввійшов сюди наомацьки і саме хотів утекти, щоб мене не налякати, коли я прокинулася.

Злодій кланяється з чемною усмішкою:

— Прошу дуже мені вибачити... Я справді помилився як пані це сказали... Вибачте, що я представлюся в такій кумедній ситуації: маркіз Гастон Де Шамбері...

Він уклонився і хотів відійти.

Саме в цій хвилині вбігли до кімнати чотири кельнери і портіер. Вони беруть під руки „маркіза", який дозволяє себе мовчки відвести.

Барон присів на ліжку своєї жінки, взяв її руку, що ще вся тремтить і тримає її холодні пальці

— Я чув усю вашу розмову з другої кімнати від першого до останнього слова. Ти, як звичайно, своїм ніжним тактом зробила все, як треба. Не треба ніколи соромитися своєї минувшини... тільки низькі душі та дурні стараються затерти свої колишні прикрі переживання. Я теж був би його випустив...

Маркіз нахилився до Франсіни, поцілував її ще вогкі вії і сказав тихим голосом:

— Я був би йому вибачив його злодійство. Але те, що такий тип кохався у тобі, як ти мала девятьнацять років, у такій чудовій дівчині, найкращій у світі, і що він міг забути твоє імя — цього я не можу йому дарувати. І тільки за те казав я покликати службу, щоб його арештували... Чи ти гніваєшся за це на мене?

Франсіна всміхається і цілує свого чоловіка, який її розуміє.

Перекл. в. б.

З польської преси.

„СЬМІҐЛИ І КОЦ".

В передовій статті варшавського „Часу" з 10 ц. м. (ч. 217.) під згаданим наголовком читаємо, що промова марш. Сьміґлого-Ридза минулої неділі на зїзді леґіоністів у Кракові є другою його важною політичною енунціяцією. Минулого року марш. Сьміґли-Ридз заповів свою активну участь у політиці і застеріг собі вирішний — і навіть єдиний — голос щодо військових справ. Промова минулої неділі у Кракові підкреслює його волю вимусити собі належний послух давніх товаришів зброї, волю рішати про майбутню еволюцію політичних відносин у Польщі. Хід зїзду ілюстрував майже яскраво, що маршал не стерпить опозиції між леґіоністами та їх невдоволення. Вкінці ця промова виявляє, що марш. Сьміґли-Ридз доконав уже **вибору;** ціла промова була куди сильнішою і більше рішучою підтримкою ОЗН та його шефа полк. Коца, ніж сподівалися. **Його підтримка ОЗН зміцнює незвичайно позицію полк. Коца** і то не не лише між його давніми товаришами зброї.

Не вдалася гра ріжних чинників, що хотіла вбити клин між маршалом та полковником, щоб викликати враження, що маршал веде якусь дуже складну ріжнонапрямну гру, в якій ОЗН та його шеф є лише одним зі „шляхів", а позатим істнує багато інших „шляхів" як урядовий, ріжних редакційних клюбів, урядовців до доручень і т. д. Від неділі за полк. Коцом та його акцією стоїть виразно і рішуче цілий престіж та авторитет генерального інспектора збройних сил.

Це явище вияснює ціле політичне положення в Польщі.

Одначе заки в Польщі буде добре, нехай буде бодай ясно, що є. В першій черзі відношення ОЗН до уряду, опісля до законодатних палат, до преси і т. д. мусить бути ясне і зрозуміле для всіх. А що маршал криє ОЗН і що уряд — як про це кількома наворотами заявляв теперішній премієр — покликаний „на приказ марш. Сьміґлого", то мусить дійти до того, щоб ОЗН міг одночасно брати відповідальність за уряд. Від кількох днів знову кружляють поголоски, що полк. Коц буде премієром. Незалежно від того, що така зміна була би дуже побажана, була би вона надто льогічна і вияснювала би, чому маршал так остентаційно виріжнював у Кракові полк. Коца у протилежности до присутніх там членів уряду.

Акції полк. Коца, читаємо далі, йдуть виразно вгору. Чому?

Бо вавельський конфлікт і пізніше справа атентату давали Коцові знамениту нагоду, якби він був лише „конюнктуральним" тактиком, заграти на другому фортепіяні; не хоче зі мною говорити правиця, добре пофліртую з лівицею. Коц не дав собі накинути зміни лінії — інцидентами: пішов далі вперто, мовчки, спокійно по тій самій дорозі. Видержав.

І відразу між правою опозицією викликав до себе не захоплення, не треба ніколи перебільшувати — але деяку пошану і деяке довіря. Стримане довіря.

Це доказує, читаємо далі, що консолідація правиці вдасться, якщо зробить вибір на право, хочби були помилки, недотягнення, повільність персональні труднощі.

Зате якщо стосується тактику деяких надто інтеліґентних політиків стискати міцно правиці руки ОНР і відштовхувати лівим ліктем „направи" та „леґіону млодих" — то ніякої консолідації не буде. Буде звичайна гра на двох столиках, що доводить завжди до того, що злітається з обох.

На щастя — пише „Час" — Коц не пішов цим шляхом. Про поступ праці Коца говорить найкраще виступлення з ОЗН т. зв. „Леґіону Млодих" і протинаступ лівиці. З цього радіє „Час", бо лише в боротьбі може повстати партія, можна сконсолідуватися, якщо лише мається спільних ворогів. Від минулої неділі Польща починає дивитися зі зростаючою надією на марш. Сьміґлого і на полк. Коца, очікуючи, що вони перервуть атмосферу маразму та оспалости, дрібних інтриґ і великого хаосу, як теж панування бюрократії тому, що нема активних політичних сил.

Тільки освітою, культурою і вихованням здобудемо кращу долю. Не жалуймо датків на скріплення освітних змагань.

ПРАВНИЧА СТОРІНКА.

Про рух роверів на публичних дорогах.

Міністр комунікації та внутрішніх справ видав розпорядок з 15. липня ц. р. (Денник Законів з 31. липня 1937 р. ч. 58 поз. 458) про рух роверів на публичних дорогах, що обовязує з днем оголошення, себто від 31. липня ц. р.

Роверів, в яких візки порушувані силою ніг, роверів з допоміжними моторами до 100 цм.³ та мотоциклів з моторами такої містоти можна вживати на публичних дорогах щойно по їх зареєструванні. Ровер реєструється так, що посідач роверу купує в управі міської або сільської збірної громади (волости) роверову табличку. Управа волости записує до реєстраційної книги роверів дату викуплення таблички, її число, назву фірми, що його випродукувала, фабричне число роверу, імя та прізвище посідача роверу, його місце замешкання та висоту оплати або звільнення від неї (§ 1).

Роверові таблички важні на реєстраційний період, що обіймає да календарні роки. Форму, краску і виміри роверових табличок та зміст напису на них устійнить на кожний реєстраційний період міністерство комунікації. Посідач роверу повинен причіпити викуплену табличку до роверу ззаду за сідальцем так, щоб її можна було легко побачити та відчитати напис (§ 2).

Хто викуповує роверову табличку в першому році реєстраційного періоду платить управі волости **4 зол.**; хто викуповує табличку у другому році реєстраційного періоду платить **8 зол.** Оплати не платять жандарми, дорожники, поліцаї, митна сторожа і нижчі державні та самоуправні службовики (§ 4).

Роверів не вільно вживати на публичних дорогах малолітним до 12-ох років життя (§ 4).

Кожний ровер, що його вживається на публичних дорогах, мусить мати принайменше одну гальму, та поміщену ззаду з лівого боку роверу ліхтарку з червоним світлом або поміщене в такий самий спосіб відблискове скло червоної краски, що має промір щонайменше 3 цм. На тому склі, або на його металевій оправі має бути витиснута фабрична марка і напис, що стверджує, що тип цього скла затвердило міністерство комунікації. Кожний ровер мусить теж мати сиґналовий дзвінок. Коли стемніє, ровер на публичних дорогах мусить мати на переді ліхтарку, що кидає безбарвне світло. Якщо ровер заосмотрений у ліхтарку, що кидає осліплююче, ярке світло, тоді ця ліхтарка повинна бути так уладжена, щоб можна було спускати до долу сніп світла.

Ровери з допоміжними моторами і мотоциклі, повинні мати дві справні і незалежно від себе ділаючі гальми. Повинні теж мати сиґналову трубку, але таку, що видає непереразливий звук (§ 5).

Розпорядок забороняє теж їздити ровером серединою шоси замісць правим її боком, хіба, що виминяється інші поїзди. Забороняє їхати двом або більше роверам побіч себе замість за собою в одній лінії. Не вільно возити другої особи на ровері, якщо ровер є одноособовий. Забороняє їхати не тримаючи рук на керівниці, а ніг на педалах. Не вільно чіпатися підчас їзди інших поїздів (возів, авт, трамваїв і т. п.).

Не вільно вживати інших сигналів крім дзвінків, а при роверах з моторами і мотоциклях — трубок. Вкінці не вільно гнати тварини і возити на роверах предметів вимірами, що загрожують безпеці руху.

Роверів з допоміжними моторами і мотоциклів не можна вживати з причіпними візками або до воження більше ніж одної особи (§ 6).

Не вільно теж роверистам їздити дорогою, якщо побіч неї уладжена спеціяльна стежка для роверів.

Особи, які вживають візків, порушуваних силою ніг, роверів з допоміжними моторами і мотоциклів, можуть користати лише з дороги, призначеної до руху поїздів (§ 7).

Хто купив роверову карту в 1936 р. дістане безплатно роверову табличку на перший реєстраційний період.

Відповідальність за залеглий промисловий податок.

Найвищий суд видав основне оречення у справі відповідальности за залеглий промисловий податок. (Присуд Найвищого Суду з 10. I. 1936 р. до ч. III. C. 524/34). У згаданій справі фактичний стан був такий: склад товарів куплено на публичній ліцитації після екзекуції коморника. Окружний суд і за ним апеляційний суд ствердив, що підприємство податкового довжника зліквідоване зовсім екзекуційною продажжю і що підприємство, що його заснував та веде новий власник не має нічого спільного з давним підприємством. Одначе Найвищий Суд відхилив присуд апеляційного суду з мотивів, що будуть прецеденсом для всіх форм набуття підприємств, задовжених промисловим податком.

Слід згадати, що рішенням з 27. січня 1932 р. (ч. III. през. — 1447/31 у справі III. З. Рв. 1799/3) **Найвищий Суд устійнив правну засаду**, вписану до книги засад, **що промисловий податок користає з першенства з цілого рухомого майна підприємства, без огляду на те, чи такі нерухомости є власністю податника чи третіх осіб. Особа власника підприємства не відграє ролі при відповідальности за цей податок остільки, що основою оподаткування є оборот у підприємстві.** Приватні права підприємця до майна підприємства є байсужі.

У присуді з 30. вересня 1932 р. ч. 2 C. 71/32 Найвищий Суд розвинув цю засаду, висловлюючи погляд, що **промисловий податок є реальним податком, бо закон оподатковує підприємство, себто предмет оподаткування, а не підмет, себто його власника.** Сама зміна власника підприємства не може замінити істнуючого підприємства в нову одиницю, що творила би новий окремий предмет оподаткування з тим наслідком, що оподаткування згаданого підприємства перед його переходом до нової особи торкалось би іншого підприємства. Про тотожність підприємства не рішає його приналежність до якоїсь особи, але міродатними є виключно господарські прикмети. **Отже йде про те, чи варстат праці залишився одним і тимсамим.** Цей факт можна ствердити лише на основі фактичних обставин. **Добровільна чи навіть примусова продажа товарів і навіть уладження не мусить викликувати ліквідації підприємства.** Тому не можна вважати цього факту доказом, що підприємство припинило свою діяльність і перестало істнувати. **Навіть продажа цілого підприємства не має впливу на обовязок заплати промислового податку, що йому воно підлягало перед продажжю. Бо згідно зі ст. 1. закону про промисловий податок, йому підлягають підприємства без огляду на те, хто у хвилині платности податку є їх власником.** Купно рухомостей підприємства і навіть цілого підприємства на примусовій ліцитації не доказує ще, що набуте підприємство перестало бути давним і стало якимсь новим, відірваним від проданого на ліцитації, головно тоді, як його ведеться далі в тому самому місці, займається операціями того самого роду, серед таких самих господарських умовин і заспокоює потреби тієї самої клієнтелі. В тих умовинах скарбова влада не має обовязку доказувати, що вірительности, що їх стягає коморник шляхом ліцитації, були здогадні.

Сплата залеглих обезпеченевих складок паперами.

Заклад Суспільних Обезпечень обіжником з 18. травня ц. р. ч. 59 доручив Суспільним Обезпечальням приймати пупільні відсоткові папери від працедавців на заплату залеглих обезпеченевих складок зперед 1. січня 1936 р. з відсотками за проволоку, карами (гривнами) після сальда з 31. грудня 1935 р. Роди цих паперів та їх курси подає щомісяця Заклад Сусп. Обезп. Щоб устійнити яка квота залеглостей даного платника може бути покрита відсотковими паперами, Обезпечальня повинна відтягнути від сальда конта даного платника з дня 31. грудня 1935 р. загальну квоту вплат з 1936/37 р. Відсоткові папери прийматиме по курсі до 10 точок вищім від біржевого курсу чи пак одного орієнтаційного з останніх сімох днів попереднього місяця. Цей курс устійнюватиме що місяця Заклад Сусп. Обезп. на основі нотування варшавської біржі або інших бірж у Польщі. Беручи від працедавців відсоткові папери, суспільні обезпечальні обовязані зберігати такі умовини: 1) Всі відсоткові папери, що їх приймають обезпечальні, повинні мати купон, що його вартість не дочислюється на рахунок платника. Якщо нема купону, його рівновартість відчислюється від квоти, що її почислюється за даний папір. 2) З огляду на численні обмеження, суспільні обезпечальні будуть домагатися від працедавців доказу походження відсоткових паперів (нпр. посвідки банку або установи, в якому їх куплено). Одначе на випадок оправданої неможливости показати докази, обезпечальні не повинні відмовляти прийняття паперів. 3) Працедавці обовязані заплатити стемплеву оплату у висоті 0,05% від курсової вартости даного паперу шляхом скасування відповідного числа стемплів на декларації переписанням їх початковими або кінцевими буквами декларації. Стемплевих оплат не платиться від державних паперів і заставних листів Державного Рільного Банку. 4) При складанні обезпечальні відсоткових паперів, працедавець повинен виповнити і підписати відповідну декларацію, що її слід скласти або переслати зі згаданими паперами.

Обезпечальні повинні повідомити зацікавлених працедавців про можливість сплати залеглостей відсотковими паперами і переслати їм одночасно декларацію, що її слід виповнити.

В. ШАНОВНИХ АВТОРІВ І ДОПИСУВАЧІВ просимо завжди памятати, що рукописи треба писати тільки на одній сторінці, читко й виразно, залишати між рядками відступ (т. зв. інтерлінію) і вживати паперу, на якому чорнило не заливає. Рукописи, що не відповідають цим вимогам, Редакція може використати тільки з трудом.

ОЦІНКА ДОХОДУ ПІДПРИЄМСТВ ТА ВІЛЬНИХ ПРОФЕСІЙ.

Міністерство скарбу видало до всіх скарбових палат обіжник з дня 23. липня ц. р. до ч. L. V. 7815/1/37 у справі стосування оціночних норм доходовости торговельних, і ремісничих підприємств та вільних професій такого змісту:

Затверджені на цей податковий рік оціночні норми доходовости нетто відносяться до доходу торговельних, промислових і ремісничих підприємств та вільних професій, виконуваних **у власному будинку.** Щоб устійнити дохід, що підлягає оподаткуванню, слід відтягнути від суми, обчисленої на основі оціночних норм, доказані кошти чиншу за льокаль у чужому будинку. Щоб упростити вимір податку, міністерство доручило не домагатися від платників доказу на видані кошти за льокаль, лише відтягнути цей видаток з уряду в поданій висоті у виказі наємців згідно з даними податку від льокалю у випадках, коли льокаль занято під підприємство або вільну професію. Якщо підприємство приміщується в льокалі разом з помешканням платника, тоді слід устійнити окремо чиншову вартість частини льокалю, занятої на підприємство, користуючися на випадок потреби опінією знавців. Якщо вільні професії виконується в приміщеннях з помешканням і творять тимсамим один льокаль — міністерство скарбу доручило відтягнути як кошт комірного одну третину загального чиншу за льокаль, якщо платник не зажадає і не докаже, що слід було би відтягнути вищу квоту ніж 1/3 чиншу за цілий льокаль.

При зміні адреси просимо подавати й стару адресу.

Адміністрація

СТОРІНКА БЕЗ ПОЛІТИКИ.

Оприщок відкриває неоцінені культурні скарби.

Один з найвизначніших американських дослідників д-р Гірам Бінгтам приїхав до Европи поділитися своїми враженнями після своєї останньої подорожі до країни інкасів. Культурою інкасів цікавляться живо вчені віддавна. Найти її сліди нелегко. Виправа до долини Урульбаба в Перу, куди їздив Бінгтам недавно з цілим штабом співробітників не дала спочатку ніяких вислідів. Аж одного дня зголосився до вченого один старий індіянець вказуючи на шпиль одної гори: „Там, сеньор, найдеш руїни, які шукаєш". Учений повірив не відразу, бо обіцянка була занадто сензаційна.

Палата давніх інкасів.

Індіянець домагався гонорару як провідник і дістав його — 20 америк. центів. Видко було, що він ніколи не бачив грошей у своїх руках і був щасливий таким заробітком. Д-р Бінггам обіцяв йому дати багато більше, коли справді найде на вказаній горі те, що шукає. Вже на другий день зранку вони відкрили сходи різьблені ще в добі інкасів. Сходи на 800 м. вгору кінчалися верховиною вкритою лісом. Там теж стояли руїни. І справді: були це останки домівок інкасів, палат і святих. Учений працював на тому місці три місяці із своїми співробітниками і розкопав чимало предметів із срібла, бронзи, зброї, багато приладдя вживаного до богослуження та жертв, які приносили інкаси богам. Нарешті д-р Бінггам ствердив, що це останки міста Маху Піху, за яким учені шукають уже триста років. Найкраща знахідка це руїни палати останнього володаря інкасів ,збудовані як твердиня. Довкола цієї палати виросла ціла джунгля, яку треба було спершу очистити, щоб відновити первісну будівлю.

Багнами Колюмбії.

Індіянин-провідник, з яким члени експедиції поводилися по панському, так сподобав собі життя серед них, що при кінці робіт обіцяв їх повести через Колюмбію та Венецуелю аж до побережжя. Вони послухали. Після девятиденного дуже тяжкого маршу через праліс дійшли вони до багон у середині Колюмбії. Дослідники не найшли вже ніяких останків старовини, але мусіли слухати провідника, який віз їх щораз дальше; він єдиний знав дорогу в цій дикій країні серед нетрів. Виявилося, що це оприщок, який почав відбирати їм цінні найдені предмети. Дорога, яку мусіли дослідники перебути йшла баговинною пустинею серед тропікальної спеки. Харчі вичерпалися, деякі члени експедиції занедужали на очі та на запалення шкіри. Вони мусіли годуватися вбитою птицею, дуже нестравною для білих людей. Така мандрівка тягнулася 17 днів серед пекольних мук. Провідник раз-у-раз підвищував свій гонорар, знаючи, що без нього білі не дадуть собі ради. В останній хвилині, коли всі вже дійшли на територію цивілізації, оприщок ограбив одного з учених з великої суми грошей. Коли його віддали в руки поліції, виявилося, що на його голову віддавна наложена кара 3.000 пезос за ріжні злочини.

—o—

Місто на золотих фундаментах.

Для містера Енінґса почалися прикрі часи. Його дружина втікла від нього, мала крамниця упала, одинокий його свояк відмовився йому помогти. Коли Енінґс з кількасот фунтами в кишені сів у грудні 1864. р. на корабель — не думав, що його наміри зустрінуться з такими труднощами. Продовж шістьох місяців він волочився по Трансвалю з чотирома фірами, шукаючи місця пригожого на селитьбу (він мав намір поселитися на фармі). Країна видалася йому крайно негостинна й Енінґс ставався щораз більше похнюплений.

Одного дня прибув Енінґс до нужденної фарми в сухій неурожайній околиці, що складалася з невеличкого камінного домику, невеликого поля на кукурудзу й висушеної левади, на якій паслося кілька штук нужденної худоби. Власник фарми, голяндець, хотів вернутись до Европи й домагався за свою посілість 12 волів. Енінґс давав тільки 8. Транзакція не увінчалася успіхом.

ЦІНА ПІДХОДИТЬ ВГОРУ.

Минуло 20 літ. Був рік 1885. Не відомо звідки розійшлися чутки, що в Трансвалю находиться золото. Сер Робінзон, власник двох діямантових піль удався особисто до Трансвалю, щоби розслідити справу. Подорозі, трапив до фарми відомого нам голяндця. Він ще досі не продав своєї фарми і тому запропонував сер Робінзонові продажу фарми. Цьому останньому не йшло про кукурудзу, ані про годівлю худоби. Один погляд на камінні брили, з яких був зроблений дімок і в яких блестіли золоті ниточки, переконав його, що фарма стоїть на золотодайнім грунті й заплатив за неї голяндцеві 6 тис. фунтів.

Минуло пів року й на обшарі, що за нього Енінґс не хотів дати 12 волів — викрито найбагатші на світі поклади золота. Продовж чергових 50 літ видобули на цьому просторі золота за 40 міл. фунтів. Енінґс міг би тепер пожалувати своєї дурноти!

ГАРЯЧКА ЗОЛОТА.

Трансвааль, що находився тоді під володінням президента Крігера, стояв тоді на порозі банкроцтва. Край потопав у довгах. Економісти ломили собі голови над причинами господарської катастрофи й прийшли врешті до висновку, що причиною є зменшена продукція золота. Нечайно блискавкою рознеслася вістка, що в Трансвалю є золото. Людей огорнула гарячка. В Льондоні утворено сотні бюр, що продавали паї в неіснуючих копальнях по фантастичних цінах. Трансвааль залили тисячі пошукувачів золота з цілого світа, що приїздили зі своїми візками, тягненими волами, на яких спочивала їхня мізерія: кілька вовняних коців, бочілка горівки, мука, цукор, кава, лопата, сито, а передусім рушниця й копиця набоїв.

ЗОЛОТА ГОРА.

Наплив копачів золота до Трансвалю був щораз нагальніший, ціни за паї щораз вищі. Бюра в фантастичний спосіб захвалювали поодинокі паї. В 1886. р. у вікні одного з таких бюр підіймалася півметрова гора чистого золота, під якою поміщено такий напис:

— На дорогах Трансвалю кожний находить такі гори.

Убогі голяндські фармери продавали свої нужденні фільварки по казочних цінах.

ПОВСТАЄ МІСТО.

При кінці 1885. р. в середині цього золотодайного терену мешкало 100 людей. В жовтні 1886. р. 300 мешканців цієї місцевости назвали її Йоганнесбург. Рік пізніше місто мало 3.000 мешканців. Гарячка золота росла, а разом з нею й темпо життя. В 1887. р. Трансвааль постачав 0.82% світової продукції золота. Перед вибухом бурської війни цей відсоток зріс до 25%, а перед світовою війною давав 50% золота, видобуваного на цілім світі. Бурська війна припинила на якийсь час гарячкову працю, яка після перемоги англійців зросла зі здвоєною силою. Як гриби по дощі стали множитися підприємства з метою експльоатації золотодайних покладів. Люди, що пошукували золота на власну руку — не могли конкурувати з продукцією, яка послугувалася машинами. Дрібні копачі почали зникати. Водночас росла захланність підприємців. Коли одного дня застрайкували білі робітники, домагаючися вищої платні, спроваджено 63.000 китайців, що працювали по 12 годин денно за миску рижу і склянку горівки. Почалася боротьба, яка довела в 1910 р. до видалення всіх китайців.

ВІЙНА ПРИНОСИТЬ МИР.

Боротьба тривала дальше, перервана світовою війною. У хвилині, коли в Европі підписували перемиря в 1918. р. в південній Африці вибух генеральний страйк, закінчений перемогою працедавців.

Йоганнесбург називає себе гордо „брукований золотом". Це не перебільшення. Місто збудоване на золотодайнім грунті. Під головною вулицею Ельфстріт біжить могутня жила золота й поліція пильнує день і ніч, щоби комунебудь не прийшла охота розкопати вулицю й дістатися до цінного металю. При копанні фундаментів під будову судової палати натраплено на ще більшу жилу золота, яка біжить тепер через пивницю палати.

Сільце Йоганнесбург, яке тому 50 літ осувало 300 мешканців — це нині могутнє місто з 200 тис. мешканцями. В 1935. р. видали на розбудову міста 6 міл. фунтів. Найнижчі доми мають по 14 поверхів. Трансвааль купує у матірній Англії більше, як величезні Індії.

А ЩО РОБИТЬ ЕННІНҐС?

Він є дрібним крамарем в Йоганесбурґу. „Хто раз записаний до жебрацької торби — той ціле життя буде дідом" — каже наша пословиця й це можна сказати до Еннінґса. Забрив до самої країни золота, але й там є дідом.

Але потішає себе тим, що за 50 літ, а найвище за 100 поклади золота в Йоганесурґу вичерпаються до останнього зеренця. Вже тепер у деяких копальнях ведеться праця в глибині трьох кільометрів. Недалекий вже день, коли Трансвааль стане знову тим, чим був тому 50 літ, пустим, неврожайним степом, спомином гарячкового золотого сну, що тривав ціле століття.

—o—

АЙФЛЕВА ВЕЖА ОПОВІДАЄ СВОЮ ІСТОРІЮ.

Французи придумали таку форму споминів, що ріжні автори описують життєпис ріжних памяток минулого: замків, памятників, музеїв у першій особі так, начеб ті будівлі самі оповідали про себе. Е. де Ґраммон видав саме таку дотепну книжку п. з. „Спомини Айфлевої вежі". „Айфлева вежа" збудована як головна атракція першої світової вистави у Парижі видається нині страшенне старою. Ось як вона оповідає про себе: „Мій батько мав 55 років, коли я прийшла на світ. Я мала двох братів міст Марія Пія у Портуґалії над рікою Дуро і віядукт Ґарабіт в Оверні. Мій батько перший використав у мому вихованні сталь, як ніхто досі. До нього звернулася управа світової вистави з проектом вибудувати якнайвищу у світі будівлю, щоб показати на ній найкращі технічні осяги сучасности. Самі нариси і проекти до такої будівлі покрили 5.000 аркушів великого формату. Угольний камінь під мою будову покладено 26. січня 1887".

КРИТИКА ВЕЖІ ТА ЇЇ ДОХОДИ.

Ґраммон описує далі весело, яким оком споглядали парижани на Айфлеву вежу. Славний поет Поль Верлен підїхавши фіякром під вежу вискочив з воза і кричав: „Страшне!" закриваючи собі очі перед памятником варварства. Коппе і Гюісманс протестували так само. А проте більшість подивляла велитня і пнялася на його шпиль, щоб оглянути Париж та околицю. Вежа коштувала майже 8 міл. франків. Уже за 6 місяців із самих вступних білетів власники покрили цю суму. Коли Айфлеву вежу мали вже розібрати, тоді капітан Феріє та лейтнант Берно почали робити свої досліди над бездротним телеграфом саме на цій вежі. Загал глузував собі з фантастів, одначе Айфлева вежа стала одною з перших радіових стацій у світі. Тепер вона має річно міліярд буджету і сотні співробітників, які з неї живуть, обслугуючи її. Айфлева вежа як метеорольогічна стація ствердила, що Париж з року на рік стає холоднішим. У памятковій книзі на вершку Айфлевої записані найславніші імена світу.

ПРОЦЕС ЗА ПОДЕРТІ ПАНЧОХИ.

В Істамбулі рішали цими днями у суді справу за пару шовкових панчіх. На вулиці було багато народу; один вуличний продавець упав і зачіпив своїми черевиками панчохи одної жінки. Він виправдувався, але вона домагалася відшкодування за роздерті панчохи. Купець згодився, але домагався панчіх, за які платить. Дама не хотіла стягнути панчіх прилюдно. Так дійшло до процесу. Суд признав рацію купцеві. Дама мусіла перед судом стягнути із ніг панчохи, за які дістала відшкодування.

ЛІК НА ЖОВЧЕВЕ КАМІННЯ.

Одний віденський танцюрист оголошує свої лекції так: „Коли нездужаєте на жовчеве каміння, то наша метода танців може вас вилічити". Чи рухи в танці мають справді якийсь добродійний вплив на жовч — невідомо. На кожний випадок цікавий факт, що у Відні, де так гарно цвите медицина танцюристи відбирають хліб найкращим лікарям. Неодин замість піддатися операції воліє попробувати танців

Ревізії й арештування.

Ревізії й арештування в Яворівщині.

В Морянцях висипав хтось 2-го серпня ц. р. на луці могилу. Поліція арештувала 4-го серпня ц. р. Олексу Хрому, Петра Рожака, Івана Бика і Дмитра Мисика та відставила їх до постерунку державної поліції в Шутовій.

В Яворові поліція перевела низку ревізій у членів Лугової Організації: Миколи Худи, Мирона Кулинича, Евгена Смука і Володимира Кенцала, шукаючи за листуванням з розвязаним Українським Спортовим Союзом.

Вступаймо масово в члени Товариства „Рідна Школа", що має за собою 55 літ існування.

Розвязали дитячий садок.

(Допис зі Самбірщини).

Як мин. року, так і цього року всі майже мешканці села Городища посилали свої діти до садка, заснованого місцевим кружком „Р. Школи". Але від чогож т. зв. „шляхецкі рух", над яким стільки шуму счиняють всякі „курєрки" і „побудкі"? Він-жеж мусить якось проявлятись. От і заснували сусіди (Т. Ш. Л.) т. зв. „огрудек для шляхецкіх дзеці". Але ніякі заходи для звербування дітей до цього „огрудка" нічого не помагали. Шляхта вперлася й ані руш не лакомилася на комісьний хліб і каву. З тяжкою бідою звербовано четверо дітей місцевих поляків і кількоро дітей найбідніших мешканців, і то не зі шляхти. Але треба було вийти якось з гонором з тої цілої імпрези і „огрудек" таки вівся. Але як тільки повстав садок „Р. Школи", фреквенція „огрудка" обмежилась тільки до дітей місцевих поляків.

Оноді відвідав цей „огрудек" навіть посол Екерт і п. Гльот, оба великі організатори шляхти. Здається, що не дуже захоплювалися шляхетськими дітьми, бо нещастя хотіло, що на той час було в „огрудку" тільки двоє польських дітей та один старший хлопець, який, до речі, є німцем. Але ці відвідини припечатали мабуть долю й українського садка. Пішла в рух машина й у висліді лікар Драгокупіль з Луки ствердив існування в селі заразливої хороби (stomatitis mytotica foetium) і волосний уряд заказав вести — оба садки. До речі: хороби ніякої в селі нема, до тогож згадана хороба цілковито не є заразлива. Згаданий лікар дітей зовсім не просліджував, а український садок відвідав з місцевим комендантом поліції і навіть висловив похвалу за чистоту й гігієну.

Місцеве населення з цього приводу дуже обурене і вибралось зараз до повітового лікаря, який заявив, що садок може відчинити тільки той лікар, що його замкнув. Те саме сказали у волоснім уряді і на поліції. Подібна історія з садками була в Озимині Малій і Великій, але там по інтервенції вже позволили на їх відчинення.

Німецька влада домагається відкликання

БЕРЛІНСЬКОГО КОРЕСПОНДЕНТА „ТАЙМСА".

„Райтер" повідомляє, що німецька влада рішила домагатися від часопису „Таймс" відкликання його берлінського кореспондента ред. Нормана Ебутта до 15 днів, підкресляючи, що дозвіл на побут того журналіста в Німеччині буде відкликаний. До „Таймса" скермували прохання, вислати іншого кореспондента, який виконував би свої обовязки у формі, більше підхожій для націонал-соціялістичного режиму.

—o—

Чистка між народніми суддями на Україні.

„Ізвестія" з 28. липня пишуть: „Ми писали 4. м. м. про найбрутальнішу поведінку при контролі народніх суддів у деяких місцевостях, головним чином на Україні. Деякі контрольні комісії уважали за можливе полишити на судовій роботі людей, очевидно до цього непридатних, а іноді навіть і звичайних злочинців. Факти наведені дотично народнього судді бердичівського району, вінницької области, Матусевича, дотично судді грунського району, Харківщини, Лебедя, та судді тогож району, Сарницького, також як і дотично судді Байрам-Алійського району, Туркменістану, Намієва уповні стверджено. Наркомюст Союзу давно діставав вже повідомлення, що в судових органах України нелад, що вони засмічені волоцюгами і чужими людьми. Але ні тов. Криленко, ні його заступник не уважали за вказане виїхати на Україну, щоб припинити скандали та злочини, які там мали місце. В Наркомюсті України прилучували до справ обіжники, які приходили з Москви, і трималися свого далі. Як в українськім Наркомюсті чистяться з вказівками Союзного Наркомюсту, показує такий факт: В обіжнику з 10. IV. Криленко писав, що суддю Матусевича треба віддати до суду. 20. V. Наркомюст СССР дістав повідомлення, що злочинець Матусевич далі судить інших. На телеграму Наркомюста з 4. VI. відповів Наркомюст України, що Матусевич передав вже справи іншому, але про його обвинувачення нема ніякого повідомлення..." До цього можна лише додати, що або судді наставлені Москвою на Україні справді злочинці, тоді вони дуже добре надаються до „Наркомюсту" СССР, абож їх призначено через недогляд московських сатрапів, що є більш імовірне, тоді вони чергові жертви нової чистки. Відносини між Союзом та українським „Наркомюстом" у кожному разі дуже характеристичні.

—o—

Фінансовий крах машиново-тракторних стацій на Україні.

„Ізвестія" з 28. м. м. пишуть: „Десятки тисяч трактористів і комбайнерів не діставали по 3—4—5 місяців зароблені ними платні. Тисячі МТС не заплатили комбайнерам і трактористам ще за минулий рік. Колхози начислюють трактористам і комбайнерам випрацьовані дні, а МТС забезпечує їх оплату. Багато МТС дістали від колхозів належні гроші, але витратили їх на інші справи. Інші МТС занедбали свою фінансову господарку, що взагалі не є у змозі покрити своїх видатків і через те терплять комбайнери. МТС Дніпропетровщини заборгувались таким чином на шкоду робітників на більш як 4 мільйони карбованців за 1936. р. Харківські МТС заборгували 3,5 міл. карб., Азово-Чорноморські МТС винні 4 мільйони за минулий рік, і такаж сума набігла ще за це півріччя. МТС Сталінградської области були обдовжені 1. VII. на 6 міл. карб. Ще більш обдовжені МТС Донецької области. Нема ніякого сумніву, що невдовільну роботу комбайнового і тракторного парку спричинює у значній мірі ганебне відношення до комбайнів і трактористів. Наркомзем є відповідальний за систематичне нарочите затримування платні трактористів і комбайнерів..." В дійсності відповідальний за цей і кожний інший визиск робітників на Україні є цілий московський уряд, що запровадив ганебний окупаційний лад на чужонаціональних землях. Керманичі МТС крадуть, розуміється, як і всі інші бюрократичні галапаси на Україні, але й крім того вже два роки тому обчислено, що машинова господарка на селі моглаб виплатитися, колиб гектар давав бодай 12 сотнарів збіжжа, але пересічно він не дає і 8 сотнарів. Отже дальша фінансова руїна МТС неминуча.

З НАШИХ ЛІТНИЩ.

Розїхались.

(Враження з Гребенова).

Хто любить чар природи наших гір та приїде в долину Опору, той завжди буде думками до неї вертатися...

І цього року, коли нирки почали відмовляти послуху, а легені не могли уже вдихувати розпаленого і запиленого міського воздуху, з невеликим клунком під пахою чмигнув я до Гребенова. Тягнув мене туди й шум Опору, оксаміт гір, могили на Маківці, шовкова Парашка...

І ще щось...

Зїхалася кооперативна братія, (докладніше кажучи то й „сестри по кооперації") до Гребенова — заложили у Дністрі (віллі) Січ — там мешкали, їли, вечорами співали аж гомін ішов, та що дня рано в 8 год. спішили всі на виклади до читальні. Чималого респекту набрав я до провідника курсів д-ра д-ра Коберського, коли почув — який „Отченаш" мусіли вислухати ті, що спізнилися! А в горах по вечірних проходах до місяця, по серенадах під вікнами не тільки красунь-панянок але навіть мужаток — по „дансінгах" при грамофоні і радіо — восьма година таки дуже скора година. На курсі — не було між курсантами обмежень щодо віку, бо наймолодшим курсантом була мабуть трилітня донечка п-ства Лукашевських. Матуся ходила на виклади та мусіла теж і „свої скарби" на руках приносити".

Правда, кінцевих іспитів, ні диплюмів не було, але кожний мусів здати один маленький іспит зі співання кооперативного гимну. А хто не мав, ні слуху ні голосу — то мусів, так як то колись у духовній семинарії у Львові говорити — „здавати на фіша" і конче співати... Якось усі поздавали іспит, бо спів був збірний і в гурті всі недомагання щезали .

Мали ми також пильних світливців, які усіх, скрізь і всюди робили знимки. Тому молодь, іноколи і старша братія, чи то на пляжі над Опором, чи на проході береглася приємних, але небезпечних ситуацій.

Години викладів минали дискавкою. Перед нашими очима стояли д-р Кость Левицький, президент Павликовський, сенатор Луцький, д-р Коберський, дир. Шепарович, дир. Хроновят — усі провідники й ідеольоги кооперативного руху.. А до них дострооювався цілий ряд референтів — усі у добрій формі і з гумором та без утоми.

По кожнім рефераті запити й дискусія. Чого там не обговорювали: навіть і те питання було актуальне, що молоді кооператори не можуть женитися, бо не матимуть защо жінок удержати. А щоб безженні бодай на хвилину призабули парубоцьку самоту — падав час-до-часу приказ: „Завтра викладів не буде! Ідемо на Бубнищі, Парашку, Маківку!"

Тоді у „стіп" гуло як в улию. Не було ріжниці віку ні полу — всі йшли.

На другий день по прогульці на Маківку — на викладах можна було запримітити дуже поважний — небувалий настрій...

Це ті неупорядковані якслід стрілецькі могили на Маківці насувають думки, щоб кооперація заініціювала будову монументального памятника над могилами. І посипалися перші жертви на цю ціль...

Але дні плили за днями! Пішли наші кооператори першої неділі до церкви. Тому, що був між ними Красноперa — той колишній перший тенор із добрих часів нашого театру, ствердив, що йому регіональний спів не дуже засмакував. Зібрав братію, тенора, баритона, і навіть одного „контрабаса" — просив, грозив, сварив і жартував і у висліді на „каденцію" курсу хори стилевої церкви обсадив своїм хором. Так було до кінця! Молилися і співали кооператори також і в дні уродин митрополита Андрея. А бойки, що в часі сезону не люблять до церкви ходити, з вулиці гляділи, як гості до церкви йдуть.

Ріжними назвами „благословлять бойки літників. Найніжніша й найщиріша назва це

„гості". Чому їх так назвали? Бо у населення контакт навязали, з кожним поговорили, на вечерниці пішли. А коли ми на Парашку ішли та здибали молоду бойкиню, що несла чоловікові їсти, то найстарший віком прогульковець так „шармантував" коло неї, що всіх молодих закасував. Тому то наші кооператори у бойків не були „панами", а „гостями"!

Два рази від Бескиду аж по Синевідсько та Дубину пролунало гасло: Кооперація гуляє. І злетілися зірки з усіх Коростовів, Зелемянок, — веселість до рана!

А коли пращалися, то щиро-сердечно. Повна саля гостей, співи, промови, деклямації. Коли кооператори на пращання гуляли — у Диновій Січі усе господарство ліквідували...

Надійшла 11-та година 30. червня. Усе, що жило, вийшло на двірець — курсантів пращати.

Ще одна-друга стрілецька пісня — на закруті вринув поїзд, метушня — і за хвилину бухнула з машини пара. Поїзд рушив — і повіз наших гостей, до домів, до варстатів праці, до родин, до боротьби за краще завтра!

Розїхались! Але заки розїхались, рішили на другий рік зїхатися в лемківських горах.

Др М. Рибак.

СТУДЕНТСЬКІ СПРАВИ.

ВПИСИ ДО ВИСОКОЇ ТЕХНІЧНОЇ ШКОЛИ В ДАНЦІҐУ.

Пригадуємо всім заінтересованим, що вписи на „Високій Технічній Школі" в Данціґу тревають до 10. вересня ц. р. Початок викладів 1. X. (жовтня). Вписи, як рівнож переклад потрібних документів на німецьку мову полагоджує за оплатою 5 зол. С. У. С. „О с н о в а" в Данціґу. За ближчими інформаціями звертатися на адр.: Verein Ukrainischer Studenten „Osnowa" — Danzig — Lgf. Technische Hochschule, або (лише до 1. IX.): Ярослав Романяк, Жулин, почта Стрий. — На відповідь прошу залучити значок.

За Виділ „С. У. С. О. Д-а"
Ярослав Романяк
голова Союзу.

ДРУК ПІДРУЧНИКІВ ДЛЯ ПОЗАОЧНОГО ТЕХНІКУМУ С.-Г. ПРОМИСЛОВОСТИ.

Технікум Сільсько-Господарської Промисловости при Українському Технічно-Господарському Інституті в Подєбрадах видає в цім році такі нові курси, які входять, як обовязкові предмети, в програму навчання першого семестра: 1) Курс елементарної математики — доц. О. Коваленка, 2) Короткий курс неорганічної хемії — проф. С. Комарецького, 3) Проекційне креслення — інж. Антипова. Підручники виходять у формі поодиноких лекцій.

В попередніх роках для згаданого Технікуму видано з фахових предеметів: 1) Курс консервації і технічного перероблення садовини та городини — проф. Л. Фролова, 2) Курс оброблення шкіри — проф. В. Іваниса, 3) Курс молочарства — інж. П. Лещенка та інж. П. Василюка. З економічно-комерційних наук, які входять в програму тогож Технікуму, використовуються підручники вже раніш видані Економічно-Кооперативним Відділом Інституту: 1) Калькуляція — доц. Я. Моралевича, 2) Фабричне рахівництво — лект. К. Безкровного та 3) Теорія кооперації — проф. Б. Мартоса.

Інші підручники, що належать до предметів дальшої навчальної програми Технікуму, вже підготовляються і друк частини з них розпічнеться з осени ц. р.

ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ ЗАТІСНЮЮТЬ СПІВПРАЦЮ З СССР.

НЮ-ЙОРК, ПАТ. Злучені держави і СССР підписали торговельний договір, на основі якого Совіти зобовязалися закупити у Злучених Державах товарів за 40 міліонів долярів. Зі свого боку Злучені Держави згодилися звільнити Совіти від оплати спеціяльного податку, якщо Совіти будуть привозити до Америки вугіль і кокс. Цей договір передбачує на 10 міліонів дол. більші закупи у Совітах, як це було у дотеперішнім договорі. Одночасно большевицький уряд замовив у Злучених Державах будову трьох панцирників.

—o—

СТРАШНА КОРАБЕЛЬНА КАТАСТРОФА.

МЕКСІКО СІТІ, 10. 8. ПАТ. **В заливі Маракаїбо затонув моторовий корабель „Анна Цецилія". На чердаку було 200 пасажирів.** Безпосередньо по катастрофі виїхало багато кораблів і рятункових шалюп, але вони врятували дуже мало пасажирів. Надія врятувати інших дуже мала.

—o—

ШКОЛА ДЛЯ СІЛЬСЬКИХ ДІВЧАТ.

Повітовий Союз Кружків „Рідної Школи" в Бережанах повідомляє, що в Господарській Школі в Шибалині (почна Бережани) пічнеться 7. вересня 1937. р. черговий **4-місячний курс домашнього господарства для сільських дівчат.**

Проспект господинського курсу такий: а) Метою курсу є приготовити сільські дівчата до самостійної праці в господарстві та виховати їх на примірні й поступові господині для своїх важних родинних і суспільних завдань. б) На курс можуть зголоситися дівчата у віці від 16 до 24 літ, що покінчили сільську школу. Зголошення треба післати на адресу: **Господарські Курси в Шибалині п. Бжежани** та долучити шкільне свідоцтво, метрикальний випис (або метрику) і почт. марку на відповідь. в) На курсі будуть учити таких предметів: 1) домашне господарство, себто варення, печення, порядкування і т. д., 2) шиття і крій, 3) годівля (корови, дріб, безроги), 4) городництво, 5) рахунки, 6) гігієна, 7) загальна освіта. г) Кошти науки: вписове 6 зол., лікарська опіка 2 зол., оплата за науку й уживання шк. інвентаря 6 зол. місячно — разом 32 зол. за чотири місяці з вписовим і лікарською опікою. Кошти прожитку та мешкання 20—22 зол. місячно. д) Наука почнеться 7. вересня 1937. і буде тривати чотири місяці.

Наш дальший поступ у культурі без виховання й освіти жіноцтва неможливий.

—o—

Леґіон Млодих виступив з ОЗН.

Велике враження викликало виступлення з ОЗН. „Леґіону Млодих". Ця організація приступила до ОЗН як одна з перших. Тепер „Леґіон Млодих" перевів над морем, де відбувається інструкторський табор, плебісцит. Командантам округ поставлено 4 питання, з яких перше звучало: „Чи ОЗН. репрезентує ідеольоґію, що її залишив Польщі марш. Й. Пілсудський"?

На всі чотири питання присутні відповіли: „ні". Тому поставлено питання: „Чи супроти цього наша честь не наказує виступити з ОЗН?"

На це питання учасники плебісциту відповіли одноголосно: „так".

Тепер „Леґіон Млодих" намагається склеїти табор „демократичної концентрації" та притягнути до нього людовців. Ці заходи „Леґіону Млодих" підтримала ліва частина „Направи". Влада сконфіскувала орган „Леґіону Млодих" „Паньство Праци" за гостру форму проти консолідаційної акції полк. Коца. Кажуть, що до виступу „Леґіону Млодих" з ОЗН. довів головний комендант „Леґіону" Боцянський.

Горячкова акція комуністів у Китаю.

Начальна команда японської армії повідомляє, що в півн. Китаю можна завважити сильну пропаґандивну акцію китайської комуністичної партії, що підсилює протияпонську аґітацію в півн. Китаю, в Манджу-Ко і на Кореї, щоб викликати загальне повстання. В цих краях появилися масово провокаційні летючки. Дня 28. липня ц. р. арештовано московських комуністів, які вели аґітацію між китайським населенням. Викрито теж, що комуністична партія намагається викликати заворушення в японських волоконних фабриках у півн. Китаю.

Відозви й комунікати.

НА ФОНД XXI. МІЖНАРОДНЬОГО ПРОТИАЛЬКОГОЛЬНОГО КОНГРЕСУ.

Головна Рада Українського Протиальгольного й Протинікотинного Т-ва „Відродження" звернулась окремим письмом з 22. червня ц. р. до всіх українських економічних установ у Львові і краю з проханням складати жертви для Т-ва „Відродження" на фонд XXI. Міжнароднього Протиалькогольного Конгресу (у Варшаві в днях 12—17. вересня ц. р.), в якому візьмуть участь делегати Т-ва „Відродження", а може й інших центральних установ, до яких Т-во звернулось з окремим письмом у цій справі.

Тому, що досі відгукнулось на цей письменний заклик (на місяць перед Конгресом) тільки 11 установ (на висланих понад 150 листів) — Головна Рада „Відродження" звернулась 6. VIII. вдруге до всіх тих установ із пригадкою і ще звертається й оцією дорогою до всіх тих П. Т. установ у Львові й краю, зокрема П. Т. Українбанків і Союзів Кооператив, та всіх людей доброї волі, що розуміють потребу пропаганди української справи серед чужинців, — слати щедрі жертви НА ФОНД МІЖНАРОДНЬОГО ПРОТИАЛЬКОГОЛЬНОГО КОНГРЕСУ для Т-ва „В і д р о д ж е н н я". П. К. О. 154.586.

Понижче подаємо список тих П. Т. установ Львова і краю, що перші відгукнулись на наш заклик і вже зложили ось такі жертви (в зол.): „Дністер", Львів 20; „Українська Фабрика Свічок „Керос", Львів 10; Окружний Союз Кооператив, Рогатин 10; Кред. Кооператива „Ощадність", Щирець б. Львова 5; Кооператива „Поміч", Теребовля 5; Окружний Союз Кооператив, Збoрів 3; Т-во „Вз. Поміч Українського Вчительства", Львів 10; Українбанк „Віра", Тисьмениця 3; Т-во „Карпатія", Львів 20; Ревізійний Союз Українських Кооператив, Львів 10; Українбанк „Віра", Рава Руська 5.

Хто черговий?

Подвійно дає той, хто негайно дає!

ГОЛОВНА РАДА „ВІДРОДЖЕННЯ":

М-р. Микола Ценко в. р. (Голова). **Ярослав Дзиндра** р. о. Секретаря).

НОВИНКИ.

— **Чи знаєте, що в єдиній українській господ. школі Т-ва „Просвіта" в Милованню** п. Рошнів к. Єзуполя, можете дістати на осінній сезон **першорядні щепи тільки по 1 зол. за штуку,** а при більшій кількости ще й відповідний опуст? Рівнож насіння городове дістанете за 75 прц. риночної ціни. На щепи шліть вже замовлення, бо з кінцем вересня та з початком жовтня найдогідніша пора до саджения! 1375 5—10

— **Висвячення редемптористів.** Єпископ Микола Чарнецький, гр.-кат. апостольський візитатор у Польщі, висвятив у Бельгії пятьох оо. редемптористів гр.-кат. обряду, а саме Василя Рудка, Филемона Курчабу, Стефана Козака, Петра Широго та Івана Леськовича.

З радія. Львівська радіостанція передає в пятницю 13. серпня від год. 15.00 до 15.35 цикль українських пісень із ґрамофонових плит. У програмі: 1) Китиця стрілецьких пісень (Хор Котка); 2) Попурі народніх пісень (Хор Котка); 3) Котко: Гандзя (Хор Котка); 4) Лисенко: Ревуха (Хор Котка); 5) Вівці мої вівці — С. Крушельницька; 6) Через сад, виноград — С. Крушельницька; 7) За рікою, за Дунаєм (хор Котка); 8) Болять ручки (Хор Котка). — Тогож дня від год. 18.30 до 18.40 виголосить в українській мові відчит інжинір Мирослав Німців п. н. „Східні чи західні впливи в архитектуріу.

— **Продовження екзекуційної мораторії для рільників.** Міністерство скарбу продовжило до кінця серпня жнивний час, в якому не вільно ліцитувати предметів, занятих у хліборобів на покриття скарбових належитостей та інших вірительностей.

— **Страйк лісових робітників.** У Тустановичах застрайкувало 41 робітників, занятих у лісі Мозеса Шпіґля із Млинів Шкільникових, домагаючись підвишки плат від 10 до 50 прц.

— **Іменування в прокуратурі.** Підпрокуратори окружного карного суду у Львові Йосиф Лашкевич, Антін Треля і д-р Генрих Кілянович іменовані віцепрокураторами цього суду.

— **Реґуляція Вовни і Кіни.** На терені стрийського і жидачівського повіту переведуть більші публичні роботи при реґуляції рік Вовни і Кіни з допливами. Роботи обіймають кільканацять громад на просторі кількадесятьох кільометрів. Кошти в сумі коло 360 тисяч зол. покриє почасти державний скарб, почасти воєвідське самоврядування при допомозі самоврядних союзів у Стрию та Жидачеві. Міністерство рільництва і внутрішніх справ затвердило вже технічні розпорядки у справі реґуляції згаданих рік.

— **Стан рік на Покутті.** Рівень води на Пруті в околиці Корнича доходив 9. ц. м. до 2. м. понад норму. Небезпеки виливу покищо нема. В Товмаччині вода піднеслася на річні Сербен на 5.50 м. понад норму. На Вороні 1.50 м. понад нормальний стан. Вода на Черемоші піднеслася на 1.40 м., на Рибниці на 1.80 м. В Заболотові рівень Прута 1.80 м. понад нормальний стан.

— **Летунська катастрофа коло Зимної Води.** У вівторок 10. ц. м. трапилася недалеко Зимної Води катастрофа військового літака в наслідок вибуху збірника бензини. Оба летуни врятувалися при помочі легкопадів. Апарат ушкоджений.

— **Сильна буря з градом** перетягла над Городенщиною. Буревій наробив знищення в садах, позривав дахи і повибивав шиби в домах. Про його силу свідчить факт, що на дорозі до Ясенева перевернув віз зі збіжжам ваги коло 700 сотнарів.

— **Кари за проволоку в радіових оплатах.** Дирекція пошт і телеграфів повідомляє радіоабонентів, що згідно з розпорядком про примусову процедуру в адміністрації, від оплат незаплачених з вини абонента в речинці платности стягається почавши від 25-го дня після речинця кару за проволоку, а саме у висоті 1 прц. місячно від залеглої суми, причому розпочатий місяць рахується за цілий.

— **У справі закону про лісові і пільні шкоди.** У звязку з законом про лісне і пільне шкідництво, який входить у життя, міністерство внутрішніх справ звернулося до воєвідських урядів, щоби видали розпорядки про поучення місцевого населення з основними приписами цього закону, яких нарушення спричинює кару, а в деяких випадках присуд на зворот відшкодування і конфіскату предметів. Після такого освідомлення самоврядна влада може видавати на шкідників карні накази.

— **Жертви громів і електричного проводу.** Над Буковиною перетягла велика громовиця, що наробила великої шкоди в рільництві та потягнула за собою кілька жертв у людях. У Монастирці буря перевернула кільканацять стовпів з телефонічними дротами. 13-літній хлопець Юрій Габерле наступив босою ногою на один такий дріт, причому електричний струм відкинув його на 10 метрів, убиваючи на місці. У Вaславці грім убив на полі Григорія Жировата та його 12-літня, сина Дмитра. Оподалік 12-літний Микола Стефець пас корову. Грім ударив у нього та в корову і вбив їх.

— **Міжнародній есперантський зізд** відбувся у Варшаві при участи 1.100 людей з цілого світа. На зізді було теж 9 українців. Підчас відкриття виголошували привіти представники ріжних держав. Представник Українського Есперантського Товариства з жалем зазначив, що від українського уряду, якого на жаль не маємо, привитати не може ,але витає тільки від усіх українських есперантистів.

— **Пожежі.** Останніми днями в тернопільськім воєвідстві було багато пожеж. У Сапіжанці (Борщівщина) згорів оборіг соломи Гната Бадури, в Глубічку тогож повіту згоріла стайня та стодола Анни Коростіль і стодола зі збіжжам Миколи Семенишина. В Козачизні згоріли стіжки збіжжа кольоністів Войтіха Марцінкова та Гавла Даядуха.

— **Львівська хроніка.** На вул. Замарстинівській вударився трамваевий віз із самоходом, що віз товари із Лодзі до Львова. Трамвай вискочив із шин, а самохід перевернувся. — При вул. Сикстуській ч. 17 служниця Олена Луцишин отроїлася денатуратом.

— **Краєва хроніка.** В Радехові до хати купця Куне Обера дісталися нічю крізь вікно на І. поверсі злодії і поранили Обера ножем та зрабували приблизно 6,000 зол. — Солтиса Нигівців Івана Сеньчишина засудив самбірський суд на рік вязниці за спроневірення 465 зол. на шкоду громади. — Перед поліційною станицею в Ковалівці пов. Бучач демонструвала ватага циґан проти арештування кількох споміж них, яким доказано крадіж коней і фальшівництво документів. Порядок привернули завдяки поліційній підмозі. — В бюрі електрівні у Стрию вломники розбили огнетревалу касу і забрали 1.255 зол. готівкою та біжутерію директора Вільдера. —

— **700-ліття Берліна.** На днях столиця Німеччини святкувала 700-ліття свого істнування. З цього приводу німецька преса оголошує історію та ріжні дані про це місто. Його простір займає 38.000 гектарів, з чого на парки припадає 2.180 га. Берлін має 4,272.000 мешканців, півтора міліона мешкань, 171.000 самоходів, 13.740 ресторанів, міліон радіослухачів, 30 театрів, 400 кін і т. п.

Мобілізація емеритованих старшин в Японії.

Появився цісарський декрет про мобілізацію частини резервових та емеритованих старшин, які викладатимуть у середніх школах як військові інструктори на місце активних старшин.

ВИЇЗД УСІХ КИТАЙЦІВ З ЯПОНІЇ.

ШАНҐГАЙ, 10. 8. ПАТ. Міністерство закордонних справ у Нанкіні доручило китайській амбасаді в Токіо перевести евакуацію китайських громадян в Японії. **Китайці мають зібратися в кількох портах, звідкіля вернуться 6-ма спеціяльно винанятими кораблями до краю. До Шанггаю приїхало вже 2.500 китайських студентів з Японії зі загального числа 5.000 студентів.**

БОЇ ПЕРЕДНІХ СТЕЖ.

ШАНҐГАЙ, 10. 8. ПАТ. **На полудневий захід від Тіен-Тсіну коло залізничого шляху почалися бої між передніми стежами 8 японських літаків обстрілювало зі скорострілів місто Пао-Тінг.**

КРІВАВА ПОДІЯ НА ЛЕТОВИЩІ В ШАНҐГАЮ.

На летовищі в Шанггаю дійшло минулої неділі вечором до крівавого інциденту між японцями і китайцями. Китайські офіційні кола осьтак повідомляють про цей інцидент: Два японські старшини й один підстаршина намагалися дістатися автом на військове летовище, щоби мабуть сконтролювати діяльність китайських летунів. Але китайський вояк загородив їм дорогу, при чому дійшло до стрілів. Кільканацять китайських вояків прибігло з допомогою і почалася стрілянина, підчас якої один японець згинув, другий помер небаром від ран. Був убитий теж один китаєць. Кільканацять було ранених. Комунікація з летовищем перервана, бо китайці загородили доступ на летовище барикадами. Японські громадяни в Шанггаю затривожені цим інцидентом. Усі крамниці в Шанґгаю замкнені. Кружляють теж вістки, що на летовище намагався дістатися більший відділ японських вояків, а не лише два чи три японські старшини.

Японський щоденник „Асагі" повідомляє, **що японський кабінет розгляне звіт міністра маринарки адмірала Йонаї у справі вбивства японського моряка в Шангаю. Головний штаб военної маринарки поробить відповідні кроки, щоби дістати сатисфакцію.** Радник японської амбасади Гікада відбуде нині нараду з амб. Какатое у Шанґгаю й опісля вернеться до Нанкіну, де зложить протест.

— **Літра вина по 4 сотики.** В Румунії випродуковано цього року 8 міліонів гектолітрів вина. Наслідком такої надпродукції літра вина коштує коло 4 сотиків. Збір овочів заповідається також дуже корисно

— **Большевицька господарка.** „Извєстія" повідомляють, що до Москви приходить щодень 170 ваґонів ярин і овочів, із чого 120 іде до склепів. 50 ваґонів не вивантажують зовсім і ввесь товар гниє у ваґонах. Це явище загальне для цілої совітської держави. Минулої зими зігнило у магазинах коло міліона тон бараболь, не говорячи вже про ярину та овочі. А тимчасом десятки міліонів населення голодують.

— **Ріжні вістки.** Біля Льоран дю Медек під Бордо горять ліси на просторі 25 клм. До гашення покликано військові відділи. — Студент інґлійського університету наїхав самоходом під Будапештом на віз з пасажирами, при чому згинуло 6 осіб. — В Льондоні відбудеться 13. ц. м. вінчання доньки б. еспанського короля Альфонса XIII., княжни Дольорес де Бурбон з кн. Августом Чарториським. — У Франції настали великі спеки. З Парижа виїхало багато мешканців на села, в гори або до купільних місцевостей. — В Буенос Айрес у церкві Санто Доміно вкрали з фіґури Божої Матери дорогоцінну корону вартости 600 тисяч зол. — Біля Кральового Градця в Чехах розбився військовий літак, причому пільот згинув. — З мандрівного цирку в Думон під Парижем утікли два льви і схоронилися в лісі. Підчас облави оба льви вбито. — На Моравії коло Берна перевернувся один вагон особового потягу, при чому двох пасажирів згинуло, а пятьох потовклося.

З кіна.

ЕВРОПА: „ЗАБОРОНЕНЕ ЩАСТЯ".

Повчальна історія конфлікту між двома ідеалами, що опановують одночасно ту саму людину: патріотичним ідеалом та ідеалом особистого щастя в коханні. Часом вони себе доповнюють, але здебільша взаїмно себе заперечують і ведуть до трагічної розвязки. Останнього зазнав провідник ірляндських революціонерів Ріордан, що в 1921 р. розпочав боротьбу з англійською владою за незалежність Ірляндії. Коли на вулицях Дебліну лилася кров і до ірляндської столиці приїхав анґлійський дипльомат задля переговорів, провідник революціонерів залюбився таємно в його доньці. Присяга своєму народові вимагала від нього безоглядности супроти ворога, зате дівчина, анґлійка, намовляла його до компромісу в імя мирного співжиття обох народів та їхнього особистого щастя. На переговорах з представником англійської влади він був неуступчивий, але коли хитрі анґлійці запросили ірляндців на переговори до Льондону, він таки підчинився впливові дівчини і підписав компромісову угоду з ворогом. Це його погубило. Тайна організація не згодилася на таке замирення і видала на нього як на зрадника народу смертний присуд, який виконав його найближчий приятель.

Історія актуальна нині всюди, де один нарід має претенсію до вічного панування над другим. Слід ствердити, що завдяки своїй неуступчивости ірляндці добилися нині майже повної незалежности, чого не осягнулиб шляхом компромісів. Фільму варта бачити.

МАРУСЕНЬКА: „ПОСТРАХ ОПЕРИ".

На своє відкриття кіно „Марусенька" виступило з фільмою, в якій Борис Карлов має чергову нагоду представити несамовитий тип, що викликує жах своєю появою та сіє довкола себе смерть. Цим разом героєм сензаційно-кримінальної драми є артист-співак, що втратив був серед катастрофи театру память, а відзискавши її — має одну тільки мрію — знову співати на сцені. Тому, що люди вважають його мрією не мистецькі аспірації, а пімсту — женуть за ним, наче за диким звірем. Використовує ту ситуацію людина, в якій ніхто з глядачів не підозріває справжнього злочинця. Ролю детиктива креує знаменитий Вернер Олянд, який цим разом не опікунчим духом. Песа має складну і поплутану акцію, але живу і цікаву.

—o—

☦ Посмертні згадки.

Дня 4. серпня ц. р. померла в Заболотцях коло Бродів **Евгенія Перфецька з Кунцевичів**, вдова по священникові. **Вічна Їй память!**

—o—

Спортові новинки.

Русь (Ужгород) — Олімпія (Сату Маре) 4:1 (3:0). У відплатних змаганнях із сильною румунською дружиною Русь перемогла заслужено. Ворота стріляли Мовер 2, Бімов і Карман.

Німеччина — Франція 103:48. Такий був вислід легкоатлетичних змагань.

Австрія — ЧСР 77:51. Також вислід легкоатлетичних змагань.

РЕЧИНЦІ ЗМАГАНЬ УКРАЇНИ.

22.	8.	Україна — Корона.
29.	8.	Ресовія — Україна.
5.	9.	Україна — РКС.
12.	9.	Україна — Лехія.
19	9.	Огнісько — Україна.
26.	9.	Україна — Погонь Стрий.
8.	10.	Чорні — Україна.
10.	10	Гасмонея — Україна
17.	10.	Україна — Чуваї.
24.	10	Мистець А-кл. — Україна.
31.	10.	Україна — Погонь І. В.
7.	11.	Сокіл — Україна.
14.	11.	Польонія — Україна

Як бачимо розгривки будуть відбуватися в одній групі. Почавши від 22. ц. м. не матиме Україна ні одної вільної неділі.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Молодий Театр „Заграва" під арт. пров. В. Блавацького:

СНЯТИН:
11. VIII. Трафіла пані генераловоі.
12. VIII. Тарас Шевченко.

КАРЛІВ:
13. VIII. Тарас Шевченко.
14. VIII. Камо грядеши? I. частина.
15. VIII. Камо грядеши? II. частина.

ВОЛЧКІВЦІ:
15. VIII. год. 3 попол. Тарас Шевченко.

ЗАБОЛОТІВ:
16. VIII. Камо грядеши? I. частина.
17. VIII. Камо грядеши? II. частина.
18. VIII. Трафіла пані генераловоі.
19. VIII. Тарас Шевченко.
20. VIII. Муравлі.

ТУЛУКІВ:
19. VIII. год. 3 попол. Тарас Шевченко.
Зі Заболотова театр іде до Рожнева, Кут і Косова.

ВЕЛ. ТЕАТР — нечинний.

КІНА.

АПОЛЬО: „Кройцерова соната" на основі Толстого.
АТЛЯНТИК: „Замок тайн".
ВАНДА: „Бавити"; „Будеш усе моя".
ГРАЖИНА: „Вибухова бльондинка"; „Небезпечний флірт".
ЕВРОПА: „Заборонене щастя".
КАСІНО: „Королева танку" з Елеонорою Повел, „Мистці глупоти" (Льорель і Гарді).
КОПЕРНИК: „Рожа".
МАРУСЕНЬКА: „Пострах опери" з Борисом Карловим.
МЕТРО: „Кенігсмарк" і „Дві Івасі".
МІРАЖ нечинне.
МУЗА: „Теодора робить карієру".
ПАЛЯС: „Флікер ч. 13".
ПАКС: нечинний.
ПАН: нечинне.
РАЙ: „Пісня її матері" з Март. Еґерт.
СВІТ: „Несамовитий дім" і ревія.
СТИЛЕВЕ: „Жовтий скарб" і ревія „Рефрена".
ТОН: Ню-Йорк-Сан Франціско.
УТІХА: „Герой Тексасу" і ревія.
ХИМЕРА: „Для тебе Маріє".

ФОТОПЛЯСТІКОН.
(пл. Марійська 5).
„Гірський шпиль Цуґшпіце".

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Середа, 11. серпня 1937.

БЕРЛІН 14.15, 15.00 Розр. концерт, 17.00 Гренерова музика до творів В. Рабе, 19.20 Барвна авдиція (орх., сопр., барит., фортепян), БІЛГОРОД 19.50, 20.00 Концерт, 20.45, 21.00 Гумор, БУДАПЕШТ 12.05, 20.30 Циг. музика, 18.30 Сальон. музика, 21.40, 22.00 Орх. концерт, ВІДЕНЬ 18.10 Легка музика, 15.15 Для дітей, 17.00, 21.40 і 22.00 Форт., 17.35 Австр. композитори, 19.25, 20.00 Симф. концерт, 20.40, 21.00 „Дур і моль" дві сценки, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 12.00, 14.00, 16.00 Музика, 18.00 Форт., 19.00, 20.00 Моцарт-Гайдн, орх., форт., МІЛЯНО 18.50, 19.00 Розр. музика, 21.00, 22.00 Комедія, опісля скрипк. ресітäль, МІНХЕН 9.00, 12.00 Концерт, 16.10 Пісні Г. Вольфа, 17.00, 18.00 Розр. концерт, 21.10 Камер. музика Моцарта, ПРАГА 14.00 Фільм. й опер. мельодії, РАДІО ПАРІ 12.00, 12.30 Орх. концерт, 13.15 Спів, 14.30 Твори Рамо, 18.00 Гумор, 20.30, 21.00, 22.00 „Ґрізельда" лір. казка Масснета, РИМ 17.15 Камер. музика, 20.40 Розр. музика, 21.00, 22.00 Орх. концерт Альфо Чазелля.

Четвер, 12. серпня 1937.

БЕРЛІН 10.00 Нар. пісні, 14.45 Розр. музика Бетовена, 20.10, 21.00 Вечір танку, БІЛГОРОД 20.00 Арії та пісні, 21.15 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 18.30 Скрипка, 18.30, 19.00 Сальон. музика, 20.00, 21.00, 22.00 „Янош Вітез" оп. Качора, ВІДЕНЬ 10.50 Сільська музика, 15.15 Для дітей, 17.20 Пісні, Гренеман сопран, форт., 17.40 Різдвяні пісні, Балабан баритон, 19.25, 20.00 „Ам Вертерзе" звуки Каринтії, 21.00, 22.00 Симфон. концерт, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 12.00 Війсь. орх., 14.00, 16.00 Музика, 18.00 Гумор у пісні, КОШИЦІ 13.20, 18.00 Для Закарпаття, МІЛЯНО 17.15 Сопран і тенор, 19.00, Розр. концерт, 21.00, 22.00 Вечір опер „Кавалерія Рустікана" оп. Маскаңія, „Комбатіменто е Кльорінда" Монтеверді, МІНХЕН 16.00 Музика для кожного, солісти, 17.00, 18.00 Концерт, 19.00 Веселий концерт, 21.10 Форт. квінтет ес-дур Шумана, ПРАГА 12.35 Сальон. квартет, 19.45 Концерт, Двожакові твори, 20.50 Ракош-Ракочі" балет Янначека, орх., хор. солісти, 22.25 Сучасна турецька музика, РАДІО ПАРІ 13.15, 15.45, 19.30, 19.45 Спів, 16.45, 18.00 Театр Уяви, 20.30, 21.00, 22.00 „Продана наречена" оп. Сметани, РИМ 17.35 Концерт квартету 20.40 Розр. музика, 21.00, 22.00 Комедія, 22.10 Концерт хору і оп. співаків.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Середа, 11. серпня 1937.

6.15 Ранішня пісня, 6.18 Руханка, 6.38 Музика з гр. пл., 7.00 Ранішній денник, 7.10 Музика з гр. пл., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудневий денник, 12.15 Вебер: Юбель (увертюра), гр. пл., 12.25 Орх. концерт, 13.55 Легка музика з гр. пл.; у перерві в год. 14.00 Гутірка про Союзи ККО, 14.45 „Власна фарма" (Пригоди коліровних хлопців), 14.55 Львівська біржа, 15.00 Орхестри та солісти, гр. пл., 15.40 Львівські біжучі вістки, 15.45 Господарські вістки, 16.00 Із мого варстату, літер. нарис, 16.15 Тріо, скр., віол., форт., 16.45 Варшавська битва в 1920 р. 17.00 Концерт солістів, спів, скрипка, 17.50 Ровер і мотоцикль, 18.00 Хвилина бюра студій, 18.10 „Нам досить того" скеч, 18.25 На нар. мотиви, гр. пл., 18.40 Програма на завтра, 18.45 Спортові вістки, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Камер. мініятури, музика, спів; у перерві „Куток гумору", 19.50 Спорт. вістки, 20.00 Танк. музика; у перерві коло год. 20.20 „Пан Ажіль Божидар і його твір" скеч, 20.45 Веч. денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Шопенівський концерт, 21.45 Серпневі вечорі, 22.00 Розр. концерт, орх., форт., 22.50 Останні вістки веч. денника, огляд преси, метеорольог. комунікат, 23.00 Танк. музика з гр. пл.

Четвер, 12. серпня 1937.

6.15 Ранішня пісня, 6.18 Руханка, 6.38 Музика з гр. пл., 7.00 Ранішній денник, 7.10 Музика з гр. пл., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудневий денник, 12.15 Як дійти до доброго бугая, 12.25 Концерт орх., 13.55 Легка музика з гр. пл., 15.35 Львівські біжучі вістки, 15.45 Господарські вістки, 16.00 Для дітей: Пригоди пана від природи, 16.15 Симфонія ц-моль оп. 67, з гр. пл., 16.50 Як господарять англійки, 17.05 Орх. концерт, 17.50 Спортовий порадник, 18.00 Вулиці великого Львова, 18.05 Суспільна гутірка, 18.10 Пісеньки з гр. пл., 18.15 Жорж Буланже у ролі композитора й виконавця, гр. пл., 18.30 Заг. скринька, 18.40 Програма на завтра, 18.45 Спортові вістки, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Театр Уяви: „Драма в пригороді", 19.40 Актуальна гутірка, 19.50 Спортові вістки, 20.00 Розр. концерт: орх., баритон, сопран, форт.; у перерві коло год. 20.45 Вечірний денник, хліборобські вістки, 21.45 Серпневі вечорі, 22.00 Концерт солістів, 22.50 Останні вістки веч. денника, огляд преси, метеорольог. комунікат, 23.00 Студіо молодих: Другий пир жартунів.

БІРЖА.

Гроші.

Львів, дня 10 серпня 1937

Купно-продажа: Бельги бельг. 89·33, 88·90, Доляри американські 5.29·50, 5.27·00, доляри канад. 5.29·00—5.26·50, Фльорени голл. 292·37—290·85, Франки фр. 19·92—19·80, Франки швайцарські 121·80—121·00, Фунти англ. 26·45—26·29, Гульдени данц. 100·20—99·80, Корони ч. 17·80—17·00, Кор. дан. 118·09—117·20, Кор. норв. 132·88—131·90, Корони шв. 136·33—131·90, Ліри італ. 25·00—23·50, Марки фінляндські 11·69—11·20, Марки нім. 137·00—133·00, Шилінги австр. 99·20—98·20, Тель Авів 26·25—26·00, Марки нім. срібні 149·00 146·00

Папери.

Банк Польський 105·50, Лільпоп 50·50, Островець 26·50, 16·25.
Тенденція дещо сильніша

Акції.

4 і пів проц. внутр. 57·00, 57·25, 3 поз. інв. 1 ем. 68·75, 2 ем. 65·00, серія 82·50, 4 прем. дол. 39·25, 4 проц. консол. 58.
Тенденція неодностайна.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, 10. серпня

1 кг. масла десер. бльок. без оп.	2·75 зол.
1 кг. масла бочков. вкл. з опак.	2·80 зол.
Молоко	14—15 сот
Яйця	3·10—3·20 зол.

Тенденція на масло і яйця вдержана, на молоко зниżкова.

ОПОВІСТКИ.

Конкурс на посади фахових учительок у Господинській Школі в Шибалині. Від 1. жовтня 1937 є до обняття посади: а) учительки домашнього господарства; б) учительки шиття і крою. Вимагані кваліфікації: покінчення фахової школи середнього типу. Кандидатки, що не мають педагогічної підготови, можуть набути її в тут. школі за згодою шкільної влади. Подання вносити під адресою: Управа Господинської Школи в Шибалині, пов. Бережани (Brzeżany). До подання долучити: життєпис (дати уродж., релігія, імена і звання родичів, студії, практика) і відпис диплому, або свідоцтва скінчення фахової школи (відписи можуть бути нелеґалізовані). В поданні подати свої вимагання.

Управа Господ. Школи в Шибалині.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . . . зол. 0,35
1 мм. одношпальтовий в тексті і вонвнах . зол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці . зол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденція по зол. 0.15
купно, продаж, винайм і т. п. . . . . зол. 0.10
шукаючі праці . . . . . зол. 0.05
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . зол. 480.—
Остання сторінка 1/2 . . . . . зол. 250.—
Остання сторінка 1/4 . . . . . зол. 130.—
Остання сторінка 1/8 . . . . . зол. 70.—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.